Rates of advertising:

2 inches, 1 column,	one year	$12.00
" " " "	half year	7.00
" " " "	3 months	4.00
" " " "	1 month	2.00
" " " "	one insertment	1.00
2 inches, 2 columns,	one year	20.00
" " " "	half year	12.00
" " " "	3 months	7.00
" " " "	1 month	4.00
" " " "	one insertment	2.00
3 inches, 2 columns,	one year	30.00
" " " "	half year	18.00
" " " "	3 months	9.00
" " " "	1 month	6.00
" " " "	one insertment	3.00

Payments for one year advertisement, half cash, balance after 6 months.
Paymments for all advertisements less than 1 year must be paid in advance.

LIETUVA

Preke apgarsinimu:

2 collai, 1 kolumna, per meta	$12.00
" " " " pusia metu	7.00
" " " " ezwerty metu	4.00
" " " " menesy	2.00
" " " " wiena syky	1.00
2 collai, 2 kolumnos, per meta	20.00
" " " " pusia metu	12.00
" " " " ezwerty metu	7.00
" " " " menesy	4.00
" " " " wiena syky	2.00
3 collai, 2 kolumnos, per meta	30.00
" " " " pusia metu	16.00
" " " " ezwerty metu	7.00
" " " " menesy	5.00
" " " " wiena syky	3.00

Už metiny apgarsinima, puse pinigu turi butie užmoketa iszanksto, o kita puse po 6 m. nesiu.
Už wisus kitus apgarsinimus, paduotus ant trumpesnio laiko kaip ant metu, turi butie užmoketi wisi pinigai iszanksto.

Nr. 21 — CHICAGO, ILL., SUBATA, 22 Gegužio (May) 1897 m. — Metas V.

ENTEREDAT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published at Chicago, Ill., every Saturday.
Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.
Subscription $2.00 per year.
All communications must be addressed:
A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.

Nedėlinis Laikrasztis
"LIETUVA"
Iszeina kas Subata Chicago, Ill.
Kasztuoja ant metų:
AMERIKOJE..... $2.00
Į UŽMARE..... $3.00
"Lietuvos" spaustuwė spausdina wisokes Knygas, Konstitucijas ir wisokius kitus drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai.
Darba atlieka gražiai, greitai ir pigiai.
Užsiraszant "Lietuvą" ir prisiunčziant pinigus už ją, kaip ir su wisais kitais reikalais, wisada reik uždeti szitoki adresą:
A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.

Politiszkos žinios.

—o—

Balkanų pussalis.

Karė terp Grekijos ir Turkijos traukiasi toliaus, bet grekonems wisgi nesiseka; prieszingai, juo toliaus, juo sunkesnis jų padėjimas. Isztraukusiai priesz Turkus kariaunai truksta maisto, todėl daugelis kareiwių apleidžia eiles; kaip pranesza, prapuolė isz syk net wiena kariaunos dalis susidedanti isz 10000 žmonių: ji apleido sawo wietą ir pasislėpė į kalnus. Ilgai dar laikėsi grekiszka kariauna įsiweržusi į turkiszką prowinciją Epyrą. Dabar wienok ir czia juos pradeda turkai muszti. Turkų wadowu yra czia pagarsėjęs 1877m. karėj apginėjas Plewnos, Osman Pasza. Po Griboro 15,000 grekonių užpuolė ant turkiszkų pajiegų Osmano Paszos, bet iikosi sumuszti; turkai nuwijo juos nuo kalnų. Ateinanczios isz Atenų, taigi nuo grekonių, žinios paduoda, kad muszyje po Griboro grekonys nužudė 558 kareiwių, o tame skaitliuje 33 oficierus. Isz tikro wienok tos nuotrotos turi but didesnės, kadangi, kaip pasirodė, grekonys slepia sawo nepasisekimus. Nuo Kretos grekonys jau su wisu teiposgi pasitraukė ir Wasoso kariauna jau sugrįžo į Grekiją. Europos wieszpatystės atsiszaukė į Turkijos randą, idant paliautu karę nors ant tulo laiko. Ant to sultanas atsakė, kad jis ne gal karės paliauti, kol Europa nesutiks ant Turkijos reikalawymo. Reikalauja gi ji nuo Grekijos labai daug. Reikalauja ji: idant Grekija atiduotu Turkijai Tessaliją, toliaus 50000 000 dol. karės kasztų. Nuo to Turkija ne atsisako. Gawę tokį atsakymą Europos wieszpatyszczių ambasadoriai susirinko ant rodos, bet ką nutarė, iki sziol dar nežinia. Mat Turkija ne nori klausyti Europos įsakymų. Ji gerai žino, kad Europa ne drys griebtiesi priewartos ginklų, o wėl jos žodžių ne klausys nė Grekija, kadangi terp wieszpatyszczių nėra tikros sutarties, bet wien wiens kitai nepasitikėjimas. Jeigu kokia nors isz Europes wieszpatyszczių panorėtu su sawo kariauna priwersti Turkiją arba nors Grekiją pildyti įsakymus, toksai įsikiszimas galėtu pagimdyti karės gaisrą wisoj Europoj. Nuo to galima apsisaugoti wien tąsyk, jeigu nė wieną į tarpą su sawo pajiegomis nesikisz.

Daugumas Europos laikraszczių, už dabartinę karę Grekijos su Turkija, kaltina Angliją; sako buk ji pakurszcziusi Grekiją siųsti sawo kariauną ant Kretos, kas paskui jau pagimdė ir karę su Turkija. Anglija mat nesitikėjo, idant Turkijai teip lengwai atsei tu Grekiją pergalėti: ji tikėjosi kad, užgimus karei terp Grekijos ir Turkijos, kils maisztai wisose paskutinės prowincijose ir kad ant Turkijos užpuls ir mažos Balkanų pussalio wieszpatystės. Įsikiszimą tų wienok suwaldė Maskolija ir Austrija ir tokiu budu palengwino Turkijai pergalėti Grekiją. Anglija gi žadėjimu pagelbos įstumusi Grekiją į karę, tikėjosi, kad prie jos prisidės kitos wieszpatystės ir isz to užsidegs karė wisoj Europoj, kas jau iszeitu tik ant Anglijos naudos. Prasidėjus karei Europoj, Anglija galėtu atlikti sawo reikalus kitose swieto dalyse, arba nuo pergalėtos kitų sau pasisawinti jos waldybas. Kada kitos Europos wieszpatystės butu karės sunaikytos, Anglija į ją nesikiszusi, nieko ne aukauduma, pakeltu tik sawo galybę. Užstojus karei prekyba ir iszdirbystė kituose krasztuose apsistotų; Anglija apimtu lengwai tuos krasztus, isz kur jos iszdirbimus iszstumė kiti krasztai. Ar teisingi wienok tie Anglijos apkaltinimai, sunku žinoti. Jeigu jos randas prie tokio sukurstymo karės neprisidėjo, tai wienok nėra abejonės, kad prie to prisidėjo teip anglijonys. Jeigu czia butu pasisekę, randas butu ir pasinaudojęs.

Europos kietžemio wieszpatystės ir Anglija.

Maskoliszki laikraszcziai dabar wisokiais balsais garbina Austrijos ciecorių; Austrijos gi ir Wengrijos laikraszcziai garbina maskoliszką carą. Isz to matyt, kad per atsilankymą Maskolijoj Austrijos ciecoriaus pasisekė susitaikyti tiedwiem kaimyniszkom wieszpatystėm ir tai teip, kad tasai susitaikymas užganėdina tuom tarpu abi susitarusias puses. Maskoliszko rando iszleidžiamas Paryžiuj prancuziszkoj kalboj laikrasztis, "Le Nord", pranesza, buk Austrija ir Maskolija susitarė tuom tarpu ne kelti sawo klausymų Turkijoj, bet tik stengtiesi ten kaip norint užsidegusį karės gaisrą užgesinti ir neduoti jam labiaus iszsiplatinti. Dabartinis turkų perga ėjimas Grekijos tą darbą palengwina. Nė Austrijai, nė Maskolijai, ne labai rupi Grekija, bet kad nė Prancuzija, nė Italija ne nori, idant Turkija užimtu Grekijos krasztą, taigi todėl ir pirmutinės kalbina sultaną ne bausti per skaudžiai pergalėtą Grekiją. Jeigu sultanas ne sutiks ant to prikalbinėjimo, tariasi suszaukti Europos wieszpatyszczių kongresą, ką tasai nuspręs, tas turės atsitikti. Bet ką Europos wieszpatystės darys, jeigu Turkija, turėdama Grekijos krasztą užėmusi dabar, nepanorės isz jo ant Europos įsakymo pasitraukti? Priwersti ją Europa juk ne turi galės nesinaudodama isz sawo kariszkų pajiegų, pasinaudojant gi isz jų, galėtu dideli karė užsidegti.

Sutaikius sziaip teip, jeigu tai bus galima, Grekiją ir Turkiją, Wokietija, Austrija, Maskolija ir Prancuzija, kaip sako, sutarė pareikalauti, idant Anglija pasitrauktu isz užimto Egipto ir tai ant Prancuzijos naudos ir kad atsisakytu su wisu nuo sawo wirszinįkystės ant Transvaaliaus republikos, pietinėj Afrikoj. Apie tą Anglija žino ir todėl ji wisaip stengsis užbaigimą karės terp Grekijos ir Turkijos stabdyti. Keno czia bus wirszus, pamatysime wėliaus.

Maisztai Iszpaniszkose waldybose.

Ant Kubos iszpanijonys wėl gawo į kailį. Ant iszpaniszkos kariaunos, prowincijoj Pinar del Rio, netikėtai užpuolė jenerolas Gomez ir ją iszwaikė. Muszyje krito 500 iszpanijonų, Isz to matyt, kad susirėmimas turėjo but smarkus ir muszyje diktai kariaunos isz abiejų pusių ėmė dalywumą. Isz Amerikos atėjo Julio Sangwilly su liuosnoriais, kurie laimingai iszlipo porte San Juan de las Pleyas. Juos pasitikti atėjo kubieczių wadas Roloff su 1000 sawo žmonių. Dažinojęs apie tai, jenerolas Weyler liepė suaresztuoti wisus kariszkų laiwų kapitonus užtai, kad jie ne dabojo salos krantų ir daleido iszlipti liuosnoriams. Washingtono senate traukiasi begalo kalbos apie Kubus reikalus. Wieni isz senatorių reikalauja Amerikos įsikiszimo į tarpą maisztinįkų ir iszpanijonų, kiti gi bijodami, idant sykį įsikiszus, Amerika nagų ne nupliktu, stabdo tokį įsikiszimą. Kubieczіai rods norėtu, idant Amerika jiems padėtu, bet jie ne nori, idant wietoj iszpanijonų patektu po Amerikos waldžia. Jie pakėlė maisztą ant iszsiliuosawimo nuo swetimos waldžios, o ne ant suteikimo Amerikai progos užimti Kubą po sawo waldžia. Dabar isz Amerikos siunczia paszelpą amerikoniems ant Kubos apsigywenusiems, kurių turtai likosi isznaikinti. Paszalpą tokią daleista Amerikos konsuliams dalyti terp jos reikalaujanczių amerikieczių.

Ant Filipinų susirėmimai, kurie buwo lyg pasiliowę, wėl prasideda. Neseniai iszpanijonys paweržė nuo maisztinįkų miestą Ternate, kurį tie karsztai gynė. Muszyje 57 maisztinįkai likosi užmuszti, iszpanijonys gi turėjo 25 užmusztus ir 226 paszautus. Maisztinįkai paszautuosius su sawim paėmė.

Amerika ir Europa.

Tulose Europos wieszpatystėse kyla balsai priesz Ameriką. Priežastis tokio užpykimo ant Amerikos yra — rengiami dabar czia dideli muitai ant kitų krasztų iszdirbimų. Muitai tie buwo perkratinėjami Wokietijos parlamente ir daugumas pasiuntinių reikalawo atlyginimo, taigi reikalawo, idant Wokietijoj butų pakelti muitai ant Amerikos grudų, mėsos, kerosino ir kitokių taworų. Austrijos sostapilėj, Windobonoj, fabrikantai turėjo sawo susiwažiawimą, ant kurio susirinkę nusprendė reikalauti, idant Austrijos randas susitartu su Europos ir kitų krasztų wieszpatystėmis ant atitolinimo pawojaus, galinczio pasiekti Europą ir kitus krasztus dėl tų rengiamų Amerikoj didelių muitų. Jeigu toksai susitarimas isztikro galėtu atsitikti, tas sunkiai turėtu atsiliepti ant Amerikos, kadangi jos wisa užrubežinė prekyba turėtu apsistoti. Uždėjus didelius muitus Europoj ant Amerikos grudų, farmeriai ne turėtu kur siųsti sawo laukų waisių. Isz to, žinoma, daugiausiai pelnytu tik Maskolija, kadangi sziądien ji per daug turi jawų ir jų neturi kur parduoti. Per daug dideli muitai, kur tik juos bandė per daug pakelti, nepakėlė wienok niekur gywentojų turtingumo: ką wieni per juos pelnė, kiti nužudė ir tai tų nužudžiusių buwo daugiaus, negu pelniusių. Tuojaus po Prancuzijos su wokiecziais karės, prekyba Prancuzijos užėmė antrą wietą terp wiso swieto wieszpatyszczių. Kaip tik prancuzai pradėjo krauti per didelius muitus ant swetimų krasztų iszdirbimų, kiti tuom pacziu atlygino ir Prancuzijos užrubežinė prekyba pradėjo mažintiesi, iszdirbystė teiposgi nepakilo. Sziądien Prancuziją jau pralenkė Amerika ir Wokietija. Panaszius waisius gal iszduoti ir Amerikoj rengiami dideli muitai.

Japonija ir Maskolija.

Angliszki laikraszcziai garsina, buk Japonija drutina sawo kariszkas pajiegas ant žemės ir ant wandens, nes ji rengiasi į karę su Maskolija, Japonija, kaip sako tie laikraszciai, skubinasi į karę todėl, kad dabar, kol dar didysis Siberijos geležinkelis ne pabaigtas, daug lengwiaus Maskoliją pergalėti negu paskui, kada į dwi tris sanwaites ji galės geležinkeliu pargabenti į rytinę Aziją sawo kariauną isz Europos. Sziądien ji tą gal padaryti wien jurėmis, apkeliaudama aplink wisą Aziją, ant ko reikia dwiejų trijų mėnesių, Priwežimą isz Europos kariaunos maskoliams Japonija gal nedaleisti, kadangi jos laiwynė yra drutesnė už maskoliszką. Anglija jau nuo seniai stengiasi su Japonija susidraugauti priesz Maskoliją. Mat juo to biaus, juo daugiaus atsiranda prieszų besoczių maskolių. Ar isztikro wienok Japonija dabar jau rengiasi į karę su Maskolija? Jeigu teip butų, tai ji nusilenktu Amerikai ir nesikisztų wisai į Havai salų reikalus. Tuom tarpu ji drąsiai stoja už sawo wientauczius ant tų salų gywenanczius, wisai nesirupina ar tas užstojimas Amerikai patiks ar ne.

Rando kariauna Urugwajuje, Pietinėj Amerikoj, sumuszė maisztinįkus. Muszis traukėsi 8 walandas, bet ant galo maisztinįkų pajiegos turėjo pasitraukti prie Brazilijos rubežių. Randas tiki, kad tuom sumuszimu, maisztas liekasi galutinai pergalėtas.

Jeigu jautiesi nesveiku, imk wieną CASCARETS, o iszgydys tawę, už 10 ir 20c.

Isz Lietuwos.

Lietuwos žemės plotai lenkų rankose.

Laikrasztis, "Przegląd Wszechpolski", surinko žinias apie daugumą žemės Lietuwoj, kurią waldo lenkai dwarponiai. Pasirodo, kad czia jos lenkų rankose yra per daug ir tai teip, kad jeigu lietuwiai įgautu czia didesnę liuosybę, tai jie wisgi butu lenkų prispausti. Wilniaus gubernijoj, wisas plotas dwariszkos žemės turi 1605637 desiatinų, isz ko 1108367 des. taigi 69% yra lenkų dwarponių rankose; Garteno gub. isz wiso dwarai turi 1047111 des. isz to 531133 des. arba 50% priguli lenkams dwarponiams. Kauno gub., dwarai užima 1750641 des., isz ko 1266420 des., arba 72% yra lenkų rankose. Minsko gub. dwarų plotai 4563386 des., isz ko 2072781 des., arba 45% yra lenkų rankose; Witebsko gub. dwarų žemės yra 1778151 des., isz ko 657335 des., arba 37% priguli lenkams. Isz wiso ploto žemės trijose Lietuwos gub., ėsanczios priwatiszka sawaszczia (ne ukinįkų žemė, kurią ukinįkai įgawo 1864m.), taigi isz 4403089 des., lenkų rankose yra 2905920 des., arba 66%. Pasirodo, kad laike lenkų wieszpatawymo, lenkai per didelius Lietuwos žemės plotus sau pasisawino ir tuos plotus waldo ir dabar.

Wilniaus darbo ir musų emigrantų namai.

Per paskutines dwi sanwaites Balandžio mėnesio szių metų, isz dėžių bažnyczіose, cerkwėse ir kirkėse miesto Wilniaus, ant naudos Wilniaus beturczių darbo namų surinko isz wiso 28 rub. 24 kap. Wilniuje bažnyczių, cerkwių ir luteroniskų kirkių yra apie 40. Lietuwoj katalikiszkų tik bažnyczių yra deszimts syk daugiaus, nors su aukomis, mums rodosi, noriai prisidėtu ir kalwynai; taigi, jeigu dėžės bažnyczіose, parengtos ant rinkimo aukų ant užlaikymo emigrantų namų atgabentų tiek jau, kaip ir dėžės ant naudos Wilniaus darbo namų, tai wisose Lietuwos bažnyczіose ant to galėtu susirinkti widutiniszkai po 600 rublių ant mėnesio. Su tiek pinįgų drąsiai galima but rengti ir palaikyti musų emigrantų namus. Reiktu czia wien, idant Lietuwos kunigai tokias dėžes bažnyczіose įrengti norėtų ir idant pasirupintu prikalbinėti žmones dėti į jas aukas.

Lietuwos žydai amatnįkai Kijewe.

Wilniaus rabinas gawo laiszką nuo pirmsėdžio oficierų ekonomiszkos draugystės Kijewe, kad ta draugystė, nors Kijewe žydams apsigywenti yra uždrausta, gal parsikwiesti žydus amatnįkus isz Lietuwos, tik apie priėmimą draugystė turi praneszti atsakanczioms waldžioms, teiposgi ir apie pasitraukimą, idant waldžios galėtu kontroliuoti isz kitų krasztų atkakusius į miestą žydus ir kaip tik jie paliowė dirbę dėl oficierių ekonomiszkos draugystės, taigi kaip tik nužudė tiesą gywenti Kijewe, idant waldžios galėtų juos tuojaus isz miesto iszwyti. Todėl minėta oficierų draugystė atsiszauke į Lietuwos rabinus su praszymu praneszti apie tai žydams sziaucziams ir kriaucziams, ar terp jų ne atsiras norinti atkakti į Kijewą ant darbo į aną draugystę.

Lietuwos ponai.

Lenkiszkas laikrasztis, "Przegląd Wszechpolski", pranesza, kad dwarponis, sawinįkas Landwarawo, garsus Lietuwoj didžturtis, grafas Wladislowas Tyszkiewicz, ant grabo Lietuwos budelio, Orzewskio, atsiuntė puikų wainiką. Už ką? Ar užtai, kad Orzewsky per kelis metus lietuwius kankino, ar už tai, kad dėl jo kwailumo lietuwių kraujas tekėjo? Pasirodo, kad sawo kowoje su maskolių neteisybėmis, lietuwiai ne gal nieko gero laukti nuo lenkiszkų dwarponių Lietuwos duoną walgancziu ir czia sau turtus kraunanczių.

Wagystos Panewežio pawietyj.

Apie Naujamiestį, Panewežio pawietyj, tiek priwiso arkliawagių, kad gywentojai nežino kaip nuo jų gintiesi; arkliawagystos czia nesiliauja, bet prieszingai, juo toliaus, juo labiaus auga ir kerojasi. Pradžioje Balandžio, wagiliai, iszardę stogą, įsiweržė į swirną ukinįko Docewycziaus, radę czia 7 rublius, amerikoniszką laikrodėlį ir degtinės stiklinę, tuom nepasiganėdino, bet tokiu jau budu įsirangė į kito kaimyno swirną; czia wienok, nors wisur iszjieszkojo, pinįgų nerado. Ant rytojaus užtėmyję wagystą, ukinįkai pėdomis nusekė į wieną butelį, kur gyweno 3 wyriszkiai, atėję czia nuo Keidainių, suėmė juos wisus ir nugabeno pas uriadnįką. Tą paczią sanwaitę, wagiliai, wienam ukinįkui kaimo Waiszwilių, pawogė porą arklių, kitam gi paszlawė weżimą. Su arkliais isz namų iszsekė ir szuwa, matomai su juom gerai pasipažino wagiliai. Szunį ukinįkas rado paskui Paneweżyj, bet arklių ne rado. Kitame wėl kaime piemuo, suskaldęs tarnaitės skrynią, paėmė isz jos 6 rubl. ir su jais iszdumė nežinia kur. Naujamiestyj, nuo kaimyno uriadnįko, wagiliai paszlawė arklį; netolimam dwarelyj pawogė karwę, tą wienok surado jau wagilių parduotą Pneweže. Tiek wagystų buwo wieną tik sanwaitę.

Patžudystė.

Maszinistas Peterburgo – Warszawinio geležinkelio, Wasilkewicz, neseniai pasitraukė nuo tarnystos Wilniuje ir isz czia iszwažiawo į Samarą, kur gawo wietą ant tenykszczio geležinkelio, bet iszbuwęs ten pusę metų, sugrįžo wėl į Wilnių, kur gyweno jo tėwai, tikėdamas czia kaip nors ant geležinkelio įsisprausti, bet tas nepasisekė. Iszėjo jis paskui isz sawo namų ir daugiaus jau nesugrįžo. Tėwas isz syk tikėjo, kad jis iszkeliawo kur nors wietos jieskoti. Neseniai rado ant kapinių Rosso negywėlio kuną; atėjo pažiurėti to negywėlio ir Wasilkewiczio tėwas ir pažino, kad tai yra jo sunus.

Žydų musztynės.

Per maskoliszkas Welykas, Lietuwiszkame Minske atsitiko žydų musztynės. Pradžią padarė pasigėrę ant szwenczių krikszczionys, paskui jau prisidėjo ir ne girti. Musztiesi pradėjo ant Apatinės Rinkos ir nuo czia musztynės persikėlė į aplinkines miesto dalis. Policija ir paszaukta į pagelbą kariauna, ne daleido toms peszytynėms perdaug iszsikeroti. Yra wienok gana sužeistų isz abiejų pusių; tuos reikėjo gabenti į ligonbuczius. Žydų namuose krikszczionys iszdąužė langus.

Kas bus wietoj Orżewskio?

Maskoliszkas laikrasztis, "Graždanin", pranesza, buk Wilniuje tuom tarpu ne bus paskirtas jenerał—gubernatorius į wietą dabar pasimirusio Orżewskio; tuom tarpu bus Lietuwoj tik gubernatoriai, kurie kiekwienas waldys tik sawo gubernijoj. Matomai jau ir augszcziausi caro tarnai isz palengwo pradeda persitikrinti, kad daugybė wisokių maskoliszkų paszlemėkų, kokiems duoda waldžią Lietuwoj, ne tik jų waldžiai pawestam krasztui (apie to labą carai mažiausiai tesirupina), bet ir carams naudos ne atgabena.

Ir žydas geru užmokėjo.

Neseniai neturtingas žydelis isz Warszawos keliawo namon į Lietuwiszką Brastą, kur szaukėsi jo umai apsirgusi pati. Neturėdamas kiek reikia ant kelionės pinįgų, jis tikėjosi, kaip Maskolijoj laikiai daro, keliauti pigiai į brukdamas kiek trukio kunduktoriui į delną; tas wienok nepasisekė, kadangi konduktorius atsisakė priimti į wagoną be bilieto. Žydelis tąsyk įėjo į wagoną pirmos kliasos ir radęs czia dwi moteriszkes, kreipėsi prie jų su praszymu daleisti jam slapta keliauti, palindus po sėdynėmis. Moterys pasigailėjo ir daleido. Ant pirmutinės stacijos, į tą wagoną įėjo koksai wyriszkis drabužiuose maskoliszko pulkaunįko ir greta su moterims susėdęs, pradėjo sznekucziuoti ir paskui pasiulė moteriszkėms pabandyti jo kendžių. Tos, nieko pikto neprijausdamos, paėmė po kiek ten tų saldumynų, bet nuo jų tuojaus ir užmigo, kadangi tie saldumynai buwo su miegžolėms sutaisyti. Tasai newa pulkauninįkas, tikėdamas, kad wagone nieko daugiaus nėra, atplėszė užraktus nuo moterų skrynuczių ir isz jų iszėmė pinįgus ir wisokias brangenybes. Ant stacijos Naujo Minsko pulkaunįkas norėjo isz sėsti. Bet tupintis po sėdynėms žydelis matė wisą jo darbą, todėl sugriebė aną newą pulkaunįką už skwerno, pakėlė riksmą, ant kurio subėgo geležinkelio tarnai ir stacijos žandarai. Žydas papasakojo, ką ansai pulkaunįkas padarė. Likosi jis suaresztuotas; ant prikėlymo užmigusių moteriszkių reikėjo szaukti gydytoją, kuris jas, po ilgam darbui ir prikėlė. Dasižinojusios apie tą, kas atsitiko, jos anam žydeliui iszpirko jau kelionės bilietą wagone I kl. iki pats Brastui.

Didelis gentaro szmotas.

Karaliaucziaus (Prusų Lietuwoj) muzejus gawo dabar didelį gentaro szmotą swerianti apie 8 swarus. Toki dideli szmotai retai pasitaiko, jie brangus ir labai retai patenka muzejams, kadangi isz tokio szmoto galima daug wisokių iszdirbimų padirbti. Dabar muzejui paaukautą szmotą iszgriebė isz Baltiko jurių.

Sudegė weżimas su taworais.

Weżėjas isz miestelio Szirwintos, Wilniaus gub., Friedland, atkako į Wilnių ir ant Wilkmergės ulyczios sustojo su sawo weżimu prikrautu wisokiais taworais, ant kurio ir buwo keturi žmonės; czia Bruno dibtuwėj pirko keturis siulų pakus. Bededant į weżimą tuos siulus, weżėjas netyczia sumuszė didelę stiklinę, kurioje buwo pusė pudo benzinos, kuri ir isztekėjo ant ulyczios, kur pasidarė bala. Tuom tarpu kas ten isz praeiwių, užsidegęs popierosą, metė deganti brieżiuką į tą benzinos balą. Benzinas po weżimu užsidegė, ugnis greitai užėmė weżimą sziaudų ir taworų prikrautą; sėdinti ant jo pasažieriai spėjo nuszokti, arklius gi weżėjas spėjo nupjanti ir nuwesti nuo deganczio weżimo, bet užtatai pats weżimas ir wisi ant jo sukrauti taworai sudegė. Weżėjas pertai turi nuotrotos apie 400 rublių.

Paliuosavimas norintiems dirbdinti trumpus geležinkelius.

Idant norinti dirbdinti sawo kasztais, wienstowiai žmonės arba kompanijos, trumpas, priwažiawimui prie didelių geležinkelių, linijas, ne butų stabdomi, maskoliszka kelių ministerija pawedė gubernatoriams tiesą dawinėti ant to daleidimus, nesikreipiant į ministeriją. Isz to, rodosi, jau sykį galėtu pasinaudoti Tiszkiewicz, Plater ir kiti Lietuwos didžturcziai, kurie dar 20 metų atgal padawė praszymą, idant jiems butų daleista nutiesti sawo kasztais geležinkelio liniją nuo Mažeikų į Palangą. Iki sziol wienok tos linijos wisgi dar nėra.

Sumuszė akcyžinįkus.

Plungėj, Kauno gub., akcyžinįkai jieszkojo, ar ne ras kur mieste žydų ant Welykų parengtos wyno dirbtuwės, kokiose, kaip paprastai, žydeliai daro sau ant szwenczių wyną isz rozinų. Isz tikro surado czia dwi tokias paslaptas dirbtuwes; wienoje gi wietoje dar, apart tokios wyno dirbtuwės, surado ir kontrabandą. Pamatęs, kad akcyžinįkai rengiasi ir paką su kontrabanda paimti, namų sawinįkas suszaukė wiso miestelio žydus; susirinko apie 200 žydų, apstojo namus, kur buwo akcyžinįkai. Tie pamatę pawojų, stengėsi isz namų isz-

bėgti, bet kaip tik iszėjo ant ulyczios, szoko ant jų susirinkę žydai ir pradėjo muszti; prasimuszė per žydus tik wienas akczyžnikas, Wojciechowski, kitus gi sulaikė žydai. Wienas akczyžnikas, Kowczugo, teip likosi sumusztas, kad puolė be žado ant ulyczios. Tąsyk žydai apleido gulinti ir griebėsi kitų; tie spėjo iszsitraukti szobles, bet negalėjo isz jų pasinaudoti, kadangi žydai jas greitai paweržė. Pergalėję galutinai caro tarnus, žydai pradėjo skirstytiesi; tąsyk tik atsirado szimtinikas su kriszczionims, bet jam likosi jau tik sumusztus akczyžnikus nuo ulyczios nuneszti kur į pastogę.

CASCARETS sudrutina kepenis, inkstus ir pilwa. Niekad neskauda. 10c.

Isz Amerikos.

Atidengimas Washingtono paminklo.

PHILADELPHIA, PA. Pereitą subatos dieną, su didelėms iszkilmėms atsibuwo czia atidengimas paminklo tėwo Suwienytų Wieszpatyszczių Sziaurinės Amerikos, Washingtono, iszliuosuotojaus jų nuo Anglijos waldžios. Ant iszkilmių atkako prezidentas, wiceprezidentas ir daugelis ministerių, teiposgi keli swetimų krasztų ambasadoriai.

Kiek Amerika iszweže cidabro ir aukso.

Pereitą sanwaitę isz New Yorko iszweže į Europą: cidabro už 899000 dol. cidabriniais pinigais 2860234 dol. Aukso gi iszgabeno už 3750234 dol. Nuo 1 Sausio szių metų Amerika iszgabeno aukso už 12962746 dol. Pereitą gi metą, į tą patį laiką, iszweže už 28059938 dol.

Rado negyweliu kunus.

Netoli Rochester, N. Y., ant mažos farmos prie sziaurinio miesto rubežiaus, bekssant sode, rado žemėj žmogaus kaukalį. Darbinikai nusigandę to radinio iszbėgiojo, dabartinis tos farmos sawinikas pranesze apie tai į policiją. Atkako czia karoneris irliepė kasti toliaus—atkasė paskui wisą žmogaus skelėtą, truko wieno dwiejų szonkaulių. Kaulai buwo teip iszdarinėti, kad ant to pasirėmę sprendžia, buk juos darinėti turėjo koksai gydytojas. Isz rasztų persitikrino, kad 25 metai atgal, ant tos farmos gyweno daktaras Brentford ir jis tai turbut darė czia wisokias bandawones, bet ar jas atliko ant numirėlių, ar ant gywų žmonių, to susekti jau ne galima, kadangi d-ras Brentford jau pasimirė. Sako, kad kasdami czia toliaus, rado ir daugiaus žmonių skeletų. Tos farmos, ant kurios tuos negywėlius rado, bauginasi wisi aplinkiniai gywentojai, kaipi wietos, kur naktimis trankosi dwasios. Gyweno czia seniai koksai Thomkins, kurisai paskui pasikorė. Aplinkiniai gywentojai tiki, kad jo dwasia czia trankosi. Neseniai apsigyweno koksai Shurve, kurisai nesibaugindamas dwasių ir dabar ant tos farmos gywena.

Kruwinas Muszis.

SAN AUGUSTINE, TEX. Du negrai darbinikai, dirbanti ant farmų brolių Johnsonų, atėjo į gywenimą ir pradėjo su darbdawiais bartiesi. Kiti Johnsonų szeimynos sanariai ir prie to prisidėjo. Negrai iszsitraukė rewolwerius ir pradėjo szaudyti, Johnsonai griebė karabinus ir prasidėjo smarkus muszis. Kada wiskas pasibaigė, pasirodė, kad koksai Theodor Noble likosi mirtinai paszautas, jis neužilgio ir pasimirė; George Johnson turi pawojingai sužeistą galwą; Aronas Johnson turi tris, o Feliks Johnson dwi kulkas. Wienas isz negrų, White, turi perskeltą galwą ir kulką krutinėj; yra dar wienas negras paszautas, bet tas pasislėpė.

Ir nelaime kaip kada pelną atgabena.

Koksai Steiner, kurisai 8 metai atgal gyweno Argentinoj, keliawo ten geležinkeliu, bewažiuojant užsidegė prairijos ir ugnis apsiautė bėgantį trukį, daugelis keliaiwių sudegė, Steiner gi apdegė teip, kad ilgai turėjo gydytiesi. Argentinoj geležinkeliai yra rando saweszczia, todėl Steiner apskundė randą, reikalaudamas 50,000 dol. Prowa traukėsi ilgai, ant galo wienok Argentinos randas pralosze prową ir turi nukentėjusiam iszmokėti 50,000 dol. Steiner gywena dabar Altonoj, Ill. ir gawo jau žinią, kad tie pinigai bus jam iszmokėti.

Nekaltai nusudytas.

SAN FRANCISCO, CAL. Likosi czia ant nužudymo nuspręstas Durrant, apskųstus už užmuszimą Blanche Lemont. Apginėjai twirtina, kad tą žmogžudystę papildė ne Durrant, bet koksai John Rosenberg, kurisai už pawogimą arklių sėdi dabar kalinyj San Quentine. Sako, buk Rosenberg prie liudytojų prisipažino, kad jis bažnyczioj "Emmanuel" užmuszė Blanche Lemont ir kad prie to jis buwo prikalbėtas ir už tą žmogžudystę gawo 700 dol. Rosenberg yra maskoliszkas jurinikas, atkako į Ameriką ant laiwo isz Hamburgo. Durranto apginėjai stengiasi iszderėti atnaujinimą prowos. Jie ne abejoja, kad pasiseks su wisu iszteisinti nekaltą Durrantą.

Užpuolimas ant trukio.

SAN ANTONIO, TEX. Netoli Lozier plėszikai sustabdė expresinį Southern Pacific geležinkelio trukį. Plėszikai sudaužė szėpą Wells Cargo Expres Co., paėmė pinigus, nuszoko nuo trukio ir pabėgo. Plėszikai buwo trys; jie sudaužė dwi szėpas; pinigų gi jose galėjo but: wienoje 3000, kitoje gi apie 8000 doliarų. Paczto siuntinių ne krutino, nes ir be jų gerai apsikimszo.

Skaitlius ateiwiu in Ameriką.

Skaitlius ateiwių per 9 mėnesius, iki 1 Balandžio szių metų, sulyginant su kitais metais, diktai sumažėjo. Per tuos 9 mėnesius į Suwienytas Wieszpatystes Sziaurinės Amerikos atkako isz wiso 142941 ateiwys; pereitą gi metą, į tą patį laiką, atkako 209 630 žmonių. Taigi szį metą buwo jų ant 66689 mažiaus. Balandžio mėnesyj atkako ant 11439 ateiwių mažiaus negu pereitą metą. Skaitlius ateiwių isz Maskolijos teiposgi sumažėjo, bet tasai sumažėjimas puola ypacz ant žydų, kurių daug mažiaus dabar į Ameriką keliauja; pasikėlė gi wien skaitlius galicijonų, kurių dabar daug į Kanadą keliauja,

Nelaime ant geležinkelio.

Admore, I. T. Pasažierinis Topeca & Santa Fe geležinkelio trukis, netoli Admore, užbėgęs ant tilto, su juom įližo ir nupuolė į urwą 3 sieksnių giliai. Penkiolika pasažierių ir geležinkelio tarnų yra sunkiai apkultų. Ant wietos užmusztų rods ne pasirodė, bet terp sužeistų yra sužeisti ir mirtinai; tie turės mirti. Szeszi wagonai su wisu susidaužė; iszliko wien wienas miegojimui wagonas ir lokomotywa.

Nužudytas.

POXTON, ILL. 14 d. Gegužio, likosi czia nužudytas žmogžudys Friedrich Hollman. Nužudytasis buwo tai garsus žmogžudys; nužudė jis, kiek susekė, 10 moterų, wisos jo aukos buwo teipjau, kaip ir pats žmogžudys, wokietės; daugumą užmuszė jis, rodosi, be jokios priežasties.

Audra.

WACO, TEX. 16 d. Gegužio siautė czia baisi audra su ledais. Mieste ir aplinkinėse ji labai daug pridirbo blėdies. Daugelis triobų likosi pagadytų arba su wisu iszgriautų. 12 metų Sam. Knoxą užmuszė sugriuwę namai, keletas gi yra sunkiai sužeistų žmonių; jawai laukuose, ties kuriais perėjo audra, yra su wisu isznaikinti.

550 airiszku merginu.

Ant garlaiwio "Teutonic", atkakusio dabar isz Europos į New Yorką, atkako wėl 550 airiszkų merginų. Wisos, kaip sako, jaunos ir gražios; senesnių kaip 25m. ne buwo. Keliauja jos į wisokius Amerikos krasztus, kur tikisi greicziaus sau wyrą gauti negu Airijoj.

Nuszowe policijatą.

SOUTH BEND, IND. Miesto policija dažinojusi, kad netoli Elkhard plėszikai tyczia sudaužė taworinį trukį Lake Shore & Michigan Southern geležinkelio ir jį iszplėszė, iszsiuntė policijantus ant Michigan str., laukti plėszikų, kurie turėjo keliauti ant geležinkelio trukio bėganczio į wakarus. Policistas Christenson buwo ant sau paskirtos wietos. Nuo trukio nuszoko du wyriszkiai: Miller ir Boots. Christenson norėjo juos suimti, tuom tarpu isz kitos pusės trukio stowintis ten detektywas paleido szuwį, kurisai ir užmuszė ant wietos policijantą. Millerą suėmė kiti policistai, Boots gi pabėgo.

Didelis gaisras.

SAN FRANCISCO, CAL. Užsidegė czia skurų iszdirbinyczia Patricko & Co., ant Sixth ave. ir į dwi waladas ugnis beweik suwisu isznaikino wisas iszdirbinyczos ir daug aplinkinių triobų. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 500 000 dol; triobos tos buwo asekuruotos wos ant 250000 dol. Sudegė isz wiso 11 wisokių triobų aplinkinėse tos skurų iszdirbinyczios. Tuojaus po tam užgimė gaisras ant Telegraph Hill, kur iszdegė 5 namai. Blėdį gaisro czia padarytų skaito ant 75000 dol.

Lyncziawo 2 moteris.

HUNTSVILLE, ALA. Netoli wieszkelio einanczio isz Jefferson į Huntsvillę pakorė ant medžio dwi jaunas merginas, negriutes: Mellie Smith ir Mandy Franks. Susirnko 20 isz aplinkinės wyriszkių, paweržė isz kalinio minėtas merginas, iszwedė ant wieszkelio ir czia jas pakorė. Jos buwo apskųstos už nunuodinimą szeimynos O'Kelley. Mallie Smith likosi suaresztuota, kada stengėsi slapta parbėgkti į Tennesee, Mandy Franks suėmė jos namuose ir ji tai, kaip sako, prisipažino ir iszdawė sawo taworszką. Du mėnesiai atgal pasimirė nuo nuodų O'Kelley; į kiek laiko paskui apsirgo ir kiti tos szeimynos sanariai teiposgi nuo nuodų; juos wienok gydytojui pasisekė iszgelbėti. Ar lynczuotos wienok negriutės uždawė nuodų, tikrai nežinia.

‡ KNOXVILLE, TEN. Likosi czia suaresztuota wisa kompanija susidedanti isz 7 wyriszkių ir wienos moteries. Kompanija ta turėjo 20 darbinikų ir geras jiems algas mokėjo; darbas wienok jų buwo ne paprastas: darbinikai turėjo wogti ir už tą darbą kompanija jiems algas mokėjo.

‡ Lakiotojas po orą, Leo Stevens, kurisai neseniai iszlėkė į padanges ant baliono, drauge su sawo broliu Pranciszkum ir dar su kokiu ten Lestaendu, nupuolė į jures ir netik jis, bet wisi trys prigerė.

‡ Kastynėse Pinckney, Ten. 30 mylių nuo Florence, Ala., atsitiko dideli nelaimė. Nupuolė didelis elewatorius ant dirbanczių apacziоj darbinikų. Užmuszė 10 darbinikų ir keliolika sunkiai apkulė.

‡ Isz Middlesboro, Ten. raszo: besitraukianti per dwi dieni lytus, wėl padarė czia daug blėdies: pagimdė wėl twanus, kurie užliejo daugel tukstanczių akrų laukų.

‡ READING, MO. Douso parako dirbtuwėj atsitiko smarki expliozija, kurios trys darbinikai likosi sunkiai sužeisti, wienas gi isz jų yra sužeistas mirtinai.

‡ Lenkiszkoj bažnyczioj, Mc Adoo, Pa. atsitiko musztynės. Ant suwaldymo reikėjo szaukti policiją.

Isz darbo lauko.

‡ Pereitą sanwaitę Suwienytose Wieszpatystėse buwo isz wiso 264 nusibankrutinimai, Kanadoj 31; pereitą metą buwo jų tą paczią sanwaitę tik 224 Suw. Wieszp. ir 33 Kanadoj. Apie darbus Suwienytose Wieszpatystėse, Duno agentura sziteip atsiliepia: tolesnis gerinimasi darbo iszlygų likosi apstabdytas, kadangi, dėl rengiamų didelių ant swetimų iszdirbimų muitų, per daug ant syk sugabeno wisokių užrubežinių iszdirbimų ir tas sugabenimas turėjo atsiliepti ant Amerikos dirbtuwių. Bankų operacijos Kanadoj pereitą sanwaitę buwo didesnės ant 7,7%, negu tą paczią sanwaitę pereitų metų; Suwienytose gi Wieszpatystėse jos buwo ant 1.8% mažesnės, o jau Chicagoj net ant 7,5% mažesnės negu tą paczią sanwaitę pereitų metų.

¶ JOLIET, ILL. Darbinikai akmenų skaldinyczių užgyrė pakelti sztraiką. Jie reikalauja užmokesnio po $1.50 ant dienos, skaldinyczių gi sawinikai sako, kad jie ne gal mokėti nė po $1. 25c. ir jeigu darbinikai reikalaus pakėlymo užmokesnio, tai skaldinyczios liks su wisu uždarytos.

¶ Isz Gedanijos (Dancigo), Prusuose, raszo, kad czia porte, ant iszkrowimo atėjusių isz swetur laiwų, truksta darbinikų; laiwų sawinikai moka ant dienos po 6 markes, bet ir už tokį užmokesnį ne gauna tiek darbinikų, kiek reikia.

¶ BIDDEPORD, ME. Bowelninių iszdirbimų dirbtuwėse, "York Cotton Mills" pradėjo wėl dirbti. Dirbtuwės tos beweik per isz tisus metus buwo uždarytos.

¶ FLORENCE, MAS. Everett Cotton Mills, nuo szios sanwaitės, dirba po 52½ walandas ant sanwaitės. Iki dabar dirbo czia tik 45 walandas.

¶ NEW YORK. Kriauczių organizacija "brotherhood of Tailors" parengė czia sztraiką. Į tą organizaciją priguli 35000 kriauczių.

¶ NEWBURG, W. VA. Anglių kastynės Baltimore Coal Co. užsidegė. Ugnies neįstengia užgesinti, taigi turės kastynes su wisu apleisti.

¶ Chicagoj kontraktoriai prie namų statymo sutwėrė organizaciją. Užduotė tos organizacijos yra kowoti su darbinikų organizacijoms.

¶ CHICAGO, ILL. 1000 darbinikų "Western Electric Co" rengia sztraiką. Reikalauja jie pakėlimo užmokesnio už darbą.

¶ NEW YORK. "Haydenville Manufacturing Co." dirbtuwės, Haydenvillėj, Mas. nusibankrutino ir likosi uždarytos.

¶ PHILADELPHIA, PA. 4000 kriauczių, sekdami paweikslą New Yorkieczių, paliowė dirbę.

Darbinikų reikaluose.

Chicagoj traukiasi toliaus kowa darbinikiszkų organizacijų su darbinikais neprigulincziais į unijas. Plumberiai prigulinti į unijas pakėlė sztraiką tik todėl, kad kontraktoriai duoda darbą ir darbinikams neprigulintiems į unijas. Daugelis kontraktorių isz syk sutiko ant unijų reikalawymo, bet daugelis wėl prigulinczių į "Master Plumber Association" žada duoti darbą tik ne unijonistams. Unijonistai wienok netiki, idant jie to griebtusi, nes tąsyk prie kowos prisidėtu organizacija "Building Trades Council". Nėra abejonės, kad ankszcziaus ar wėliaus darbinikiszkos organizacijos wirszų paims. Tąsyk, žinoma, darbinikams neprigulintiems į organizacijas sunku bus kur nors darbą sugriebti; jeigu jie ir gaus kur, tai tik ten, kur užmokesnis per mažas ir tai ne ant ilgo. Todėl lietuwiai darbinikai, idant ne atsirasti dar sunkesnėse sanlygose, priwalo kuo greicziausiai pristoti į organizacijas ir su joms isz wien kariauti už darbinikų reikalus. Chicagos darbdawiai, kurie wieton paliowusių darbą unijų darbinikų priėmė ne unijonistus, skundžiasi, kad ant naujai priimtų užpuldinėja ant ulyczių žmonių minios, pritarianczios unijų darbinikams. Susiorganizawusios darbinikų draugystės yra tai pajiega, jos priwers ant galo ir Amerikos tiesdarius užstoti už jų reikalus; neprigulinczio gi į organizacijas wisa pajiega yra wien jo rankos tinkanczios prie darbo. Ką gi jis wienok padarys, jeigu toms rankoms nieks darbo neduos? Kuom priwers darbdawius, idant jie jam darbą suteiktu? Už sanarius organizacijų wisada užstos wisa organizacija, už ne prigulinti gi nieks ne užtars, nieks apie jį nesirupins, todėl ir nieks ne klaus, ko jam reikia. Ant apsisaugojimo nuo bado, musiszkiems wienas tik yra kelias—pristoti prie darbinikiszkų organizacijų ir su joms isz wien kariauti už darbinikų reikalus.

ISZ Lietuwiszku dirwu AMERIKO.

Musų wienpusystė.

Musų gywenime kiekwienas gal užtėmyti negeistiną apsireiszkimą, o tuom yra, kad mes stengiamėsi kitiems primesti sawo nuomones, sawo simpatijas ir antipatijas. Mes riszame wisada principus su ypata ir per tai principus nereikalingai žeminame, wieton kritiszkai isz wisų pusių wiską peržiurėti. Tikėjimas, tai asz, sako wieni, kas manę užgauna, kas mano darbo ne garbina, tas yra bediewis, platintojas bediewystės, kurį kaipo piktžolę, reikia iszrauti isz musų dirwos! Dailus iszsitarimas, bet ar jis sudrutina pamatus tikėjimo? Ne, gimdo wien jo prieszus: wienpusystė apginėjų tikėjimo turėjo pagimdyti wienpusiszkus jo prieszus, kadangi, kaip kiekwienas numano, wienpusystė tik wienpusystę gimdo; pirmutinis principas todėl turėjo pagimdyti kitą terp mus partiją, kuri wėl sako: mokslas, tai asz, tikėjimas jam kelius užkerta, taigi kas laikosi tikėjimo, yra prieszu szwiesos, prieszu mokslo, nesziotojumi tamsybės! Wieton stengtiesi susiartinti, mes wis platesnę ir gilesnę kasame grabę ir juo toliaus, juo sunkiaus bus mums į kruwą suerti, nors toksai susidraugawimas butų ne atbutinai reikalingas. Jeigu mes neturėtume nė jokių bėganczių reikalų, ant nuweikimo kurių reikalingos wisos lietuwių pajiegos, galėtume laukti, kada pasibaigs karė už principus terp mus paczių, bet kad mus spaudžia isz wisų pusių wisokios prieszginybės, ant pergalėjimo jų truksta mums pajiegų, kadangi jos sunaudotos ant karės musų namieje, toksai laukimas yra wodingas. Sunku mums ką nors nuweikti tikrai swarbaus ant wisuomenės labo, nes musų pajiegos iszskirstytos, mes wiens kito nenorime paremti. Keno czia kaltė? Kaltė mus wisų. Wienpusystė wienos dalies negal isznykti, jeigu kita jos ne iszsižadės, jeigu kita sawo wienpusiszkais apkaltinimais erzins sawo prieszus; paskui wadowus, seka ir tamsesni broliai. Pažiurėkime į musų laikraszczių korespondencijas. Kokios ten polemikos terp paczių korespondentų! Ką wienas paraszė, kitas tuojaus raszo, kad kas toj korespondencijoj paraszyta yra melas, neteisybė. Taigi rask czia terp tų prieszingumų teisybę! Iszpuola, kad nė wienam, nė kitam ne galima tikėti; rasztai toki pawerczia musų laikraszczius į įnagius asabiszkų koliojimų, teisybė gi ir wisuomenės labas pasilieka szalyje Kas gi tą gimdo? Nieks daugiaus kaip wienpusystė: wienas stengiasi įkasti sawo brolį prigulintį į wieną partiją, kits gi stengiasi tuom paczių atlyginti. Ant to juk ir teisybės ne reikia. Ar tai wienok geras kelias, paliekame nusprendimą jiems patiems. Mokslas suteikia tautoms pažintį sawo reikalų ir rodo kelius, kuriais einant, galima juos nuweikti. Taigi pasistengkime tą mokslą musų žmonėms suteikti, bet ne wienpusiszką, ne tendentiszką kadangi tendentiszkas ne gal but mokslu wadintas, o jau jį įgiję, jie atras kelius, kokiais reikia waikszczioti.

Isz Kanados.

P. Schmidt raszo "Vienybėj" apie farmas, kokias Kanadoj gal nuo rando apturėti lietuwiai. P. Schmidt, norėdamas tikrai apie wiską dažinoti, atsiszaukė į Kanados waldžias su užklausimu, ar randas pawes žemės plotus, ant kurių lietuwiai galėtu apsigyweti ir ar duos dykai kelionę per Kanadą norintiems ten kraustytiesi, kur bus žemė paskirta. Ant to rando agentas praneszė, kad waldžia sutinka duoti žemę kaip ir kelionę per Kanadą dykai iki wietai, jeigu butų mažiausiai 200 lietuwių norinczių ant tų plotų apsigyweti; bet kiekwienas toksai ateiwys turi turėti mažiausiai 100 dol. ant pradžios gywenimo. Todėl p. Shmidt praszo, idant norinti apsigyweti Manitoboj lietuwiai, turinti 100 dol. pinigų, paraszytu pas jį laiszką ir pranesztu kada ir isz kur mislina iszkeliauti; tąsyk jis, suraszęs wisų wardus, perduos suraszą rando agentui. P. Shmidt sako, kad apsigywenę ant farmų Manitoboj lietuwiai nesigailėtu ir nors isz syk pamatytu kiek wargo, bet su laiku wisgi but gerai, bedarbių nesibijotu. Waldžia Manitoboj parduoda 160 akrų geros žemės už 10 dol.

Motina nunuodino sawo waiką.

"Kardas" pranesza isz Baltimorės, kad czia pati Petro Braduno, gywenanczio po nr. 201 W. Can, nunuodino sawo keturių mėnesių kudykį. Uždawė mat motina jam žaliosios parwos (Paris grecen). Kaiminka, kokia Sakalauskienė, pamacziusi ant waiko lupų žalias dulkes, suprato, kad waikas prarijo nuodų ir ragino motiną paszaukti gydytoją, bet ta ne norėjo klausyti, todėl paszaukė policiją. Atkakusi policija paėmė waiką ir nugabeno į Maryland Universiteto ligonbutį, bet jis ant rytojaus pasimirė. Motina likosi suaresztuota.

Kur traukti musų iszeiwiams?

Amerikoj žmonės rugoja, kad czia sunkus laikai, kad darbinikams truksta darbo. Tie sunkus laikai yra ne wien Amerikoj, bet wisame ciwilizuotame swiete. Sunkus laikai Europoj, sunkus Pietinėj Afrikoj, sunkus ir jauniausioj žemės dalyj, Australijoj ir tai ten sukiaus, kur ankszcziaus europiecziai atsirado. Seniausios czia angliszkos kolionijos yra: Nauja Pietinė Walija ir Wiktorija. Skaitlius gywentojų czia greitai pradėjo daugintiesi, miestai augo kaip grybai po lytui. Kada atrado czia turtingas aukso kastynes, žmonės pradėjo rinktiesi isz wisų krasztų. Toliaus wienok pasirodė, kad czia per daug žmonių priwažiawo, kad wisiems darbo ne galima parupinti—todėl, kaip pirma czia traukė gywentojai isz wisur, teip dabar isz czia keliauja szalyn. Miestas Melbourne, kurisai dar du metai atgal turėjo pusę milijono gywentojų, sziądien turi jau tik 438,000. Isz kolionijos Wiktoria, per paskutinius penkis metus iszsikraustė 82000 žmonių, taigi sulyginant su wisu skaitliumi tos kolionijos gywentojų, iszpuls daugiaus negu iszsikrauszcziusių isz sawo tėwynės lietuwių. Australijoj skaitlius gywentojų pakilo tik jauniausiose kolionijose, kaip antai: Queenslande ir Wakarinėj Australijoj. Jeigu sulyginti skaitlių gywentojų Australijos arba ir Amerikos ant ploto, tai iszpuls czia jų daug mažiaus negu Europoj kokiame nors kraszte, neiszskiriant ir Lietuwos. Antai Belgijoj iszpuola ant ketwirtainės mylios apie 10,000 gywentojų, Amerikoj nėra ant tokio ploto nė deszimtos dalies, Australijoj gi arba Pietinėj Afrikoj ne iszpuls nė szimtines dalies, tuom tarpu antai S. W. Amerikos apie 3 milijonai žmonių ne turi darbo. Jeigu jaunose wieszpatystėse teip sunku žmonėms gyweneti, tai czia ne žemės kaltė, nes žemė czia waisingesni negu Europoj, bet kaltė wiso nenormaliszko surėdymo. Lietuwoj antai ant ketwirtainės mylios neiszpuola nė 2000 gywentojų, taigi penkis syk mažiaus negu Belgijoj, tuom tarpu belgijonys už lietuwius turtingesni. Lietuwiai sawo tėwynėj ne gal iszmisti, truksta jiems darbo namieje, bet užtatai Lietuwa maitina daugelį swetimų darbinikų. Lietuwiai turi pirkti mažiausią daiktą swetur iszdirbtą, kadangi Lietuwoj dirbtuwių teip kaip ir nebutų. Cukrų perka lietuwys lenkų dirbtuwėse padirbtą, audimai wisoki paeina isz Lodziaus, ir Žirardowo. Jeigu mes galėtume nors ant tiek iszdirbystę Lietuwoj pakelti kaip ji pakilusi Lenkijoj (ne kalbėsime jau apie kitus Europos krasztus), tai ne tik lietuwiams ne reiktu kraustytiesi į swetimus krasztus darbo jieszkoti, bet pritruktu dirbanczių rankų namieje. Ant parengimo dirbtuwių rastusi ir pinigai; prancuzai ukinikai, jeigu prireikia, ir milijardus sudeda; mums užtektu jau milijonai, kurie juos sudėjusiems gerus atgabentu palukus ir pakeltu musų tėwynę. Mes nieko neturime, bet užtai tankiai pasitaiko, kad isz musų ukinikų pinigų kur po grindimis pakawotų, kaip kada pelės lizdus sau krauja. Ne kraustytiesi į swetimus krasztus pridera lietuwiams, bet pasistengti wien pakelti sawo tėwynę, o tąsyk wisi ras sau namieje darbą.

Žingeidi žmonių weislė.

Ant neseniai atsibuwusio susirinkimo Peterburgo geografiszkos draugystės, draugsanarys moksliszkos ekspedicijos Roborowskio powidurinę Aziją, p. Kozlow, turėjo skaitymą apie kelionę Gobi tiruose, widurinėj Azijoj. Czia seniaus maskoliszkas tirinėtojas, Przewalsky, atsilankė, bet wisgi tie krasztai Azijos mažai dar isztirti. Gobi tiruose yra dar laukiniai arkliai, kupranugariai ir asilai; jie czia neprisawinti naminiai gywuliai; isz žmonių czia atsilanko kaip kada kirgizai su sawo awių bandomis. Kirgizai pasakoja, kad czia tirų widuriuose gywena laukinių žmonių weislė; wisas kunas jų apžėlęs susigarbiniawusiais palszais plaukais, su juodais ilgais plaukais ant galwos, tamsių akių. Maitinasi jie žolių szaknelėmis ir gywena ir waikszczioja wien porose. Balsas jų, jeigu atsiranda pawojuje, panaszus į szwilpimą szwilpynės. Bėgioja labai greit, teip kad ciwilizuotas žmogus jų pawyti ne gal. Jie ne pakenczia, jeigu kas į juos žiuri. Wieną kartą, sako Kozlow, kirgizai suėmė wieną isz tų laukinių žmonių ir paskui wėl jį paleido toli su sawim nusigabenę; czia tuojaus atsirado ir iszliuosuoto taworszczius, kurisai su paleistu poroj gywena; matomai tas sekė paskui kirgizų karawaną. Kirgizai pasakoja, kad žiemos laike ne sunkų tą laukinių weislę patikti ir galima lengwai suimti; wasarą gi jų niekada ne matyt. Kaip sakėme jau, jie kruwoms arba szeimynoms ne gywena, bet tik poromis. Waikus augina matomai motinos, bet su joms wyrai ne gywena; poros gi, kokias patinka, yra wien isz wyriszkių. Moterų nė waikų ne teko dar nė kirgizams matyti.

Naujausios lietuwiszkos knigos.

Kristijono Donelaiczio rasztai. Iszleista kasztais kunigu: A. Burbos ir A. M. Miluko, 1897m. Spaustuweje "Garso Amerikos Lietuwiu". Shanandoah, Pa

Pelną isz szito iszdawimo iszleistojai paskiria ant premijos dėl sutaisymo geriausio Lietuwos žemlapio.

Kristijonas Donelaitis yra wienas isz swarbiausių lietuwiszkų raszėjų; terp jo rasztų augszcziausią užima wietą eilėms sustatytos Metų dalys. Apie tą weikalą skaito lekcijas uniwersitetuose, kur tik yra katedros lietuwiszkos kalbos. Isz lietuwiszkų poezijų yra tai gal wienaitinė, kurią wertė ir į swetimas kalbas. Metų dalis pirmiausiai iszleido wokieczіai, paskui jos likosi iszleistos Peterburge. Už rankrasztį Metų dalių Peterburgo ciecoriszka biblioteka užmokėjo 10000 rublių, taigi tasai Donelaiczio rankrasztis ir dabar yra Peterburgo bibliotekoj.

Daugelis Donelaiczio rasztų prażuwo, bet isz jų wisgi turbut pirmą užima wietą Metų dalys. Dabartiniame iszleidime telpa: Metų dalys, taigi: I, Pawasario linksmybės, II, Wasaros darbai, III, Rudenio gėrybės, IV, Žiemos rupeszcziai. Apart Metų dalių, telpa czia teiposgi kelios Donelaiczio paraszytos pasakos, kaip antai: 1, Lapės ir gandro czesnis; 2, Rudikis ir jomarkinikas; 3, Szuo Didgalwis; 4, Wilks prowinikas; 5, Anžuolo gyrpelnys ir 6, Priczkaus pasaka apie lietuwiszką swodbą.

Donelaitis, kaipo musų poetas, užima lietuwiszkoj raszlawoj tokią wietą, kaip Mickiewicz lenkiszkoj, Puszkin maskoliszkoj, Schiller wokiszkoj, arba Hugo prancuziskoj. Todėl jo rasztai turėtu rastiesi kiekwieno lietuwio namuose, teipjau kaip Hugo rasztai arba Schilerio randasi namuose kiekwieno beweik prancuzo arba wokieczio.

Saugokitės wagilių!

Tarley, Mass. 16 Gegužio, Juozas Zakrawskis isz Kauno gub. ir kitas, Juozas (prawardė nežinoma), isz Suwalkų gub. pawogė nuo Baltramiejaus Paplausko $12.00 ir kamaszus ir kito wyro marszkinius ir nakties laike iszbėgo. Jeigu jie kur atsibaladotu, tai apsisaugokit ir duokit žinią ant adreso.

Antanas Mackewicze,
Farley, Mass.

Isz wisur.

‖ Isz Waitzen, Wengrijoj, raszo: wiename tamsiame užkaboryj, ant wiszkų franciszkonų bažnyczios, užtiko negywėlio kuną, kurį pripažino už kuną zokonjko Martyno. Jis per szeszis metus iszbuwo szitame kliosztorioje, bet paskui persikėlė į minoritų kliosztorių kitame komitate. Neseniai atgal jis sugrįžo į Waitzen ir niekam nieko nesakęs, prisitaisė sau isz sziaudų guolį tamsioje wietoje ant wiszkų. Ant sienos ties tuom guoliu, ant kurio rado jo kuną, buwo paraszyta: "Kiek kryžuczių asz pabrauksiu ant sienos, tiek dienų asz iszkenczіau badą ir troszkulį". Po tais žodžiais rado ant sienos pabrauktus 9 kriżuczius, taigi pasirodo, kad jis czia 9 dienas iszbuwo be walgio ir be gėrymo, pakol ant gulo ne numirė. Kunas jo buwo su wisu iszdžiuwęs teip, kad pasiliko tik sudžiuwusi oda ir kaulai. Zokonjkas Martynas turėjo 53m. amžiaus. Buwo tai žmogus nelaimingas, užgimęs kaime Waitzen. Turėjo jis audimų pardawinyczią, bet su tuom nusibankrutino. Isz sawo gimtinės iszkeliawo į Wengrijos sostapilę ir czia dirbo kaipo dienos darbinjkas, bet kad buwo silpno sudėjimo, sunku jam buwo uždirbti ant maisto. Pastojo į kliosztorių, kur iszbuwo 15 metų, bet kad ir czia jo nekentė, taigi sugrįžo jis į sawo gimtinę ir czia mat isz geros walios badu nusimarino.

‖ Daugelyj wietų Europos, 12 diena Gegužio iszpuolė daug sniego, buwo dideli szalcziai, kurie daug blėdies pridirbo soduose ir laukuose. Pawasaris Europoj szį metą buwo ankstybas, žiema gana szilta, o antai kaip Prancuzijoj, žiemos beweik kaip ne buwo; todėl czia anksti pradėjo sėti wasarinius jawus, taigi tuos gerai sudygusius dabar ir nuszalnojo. Anglijoj, apskricziuose: Lancastershire ir Heresfordshire iszpuolė daug sniego. Szkotijoj buwo smarkus sniego pustymai, paskui iszpuolė ledai, oras atszalo, szalnos užstojo tokios, kaip Lapkrityj. Dideli szalcziai, ledai ir audros buwo ir ant Europos kietžemio. Szalnos daug blėdies pridirbo soduose wakarinėj ir pietinėj Wokietijoj, teiposgi Austrijoj. Smarki sniego dargana su rytiniu wėju perėjo nuo Hamburgo, per Koloniją į Prancuziją. Nuo sniego ir szalczio nukentė Prancuzijos wynyczios: Bordeaux, Angouleme, Burgundijos ir kituose krasztuose. Sziaurinės Prancuzijos szalnos ne užgriebė.

‖ Į kaimą Bekoi, Grazno pawietyj, ant Kaukazo, atkako cziabuwys Szamilew, kurisai 12 metų atgal užmuszė keletą žmonių ir paskui pasislėpė į kalnus, užsilaikydamas isz plėszimų. Policijos wirszinjkas, apie tai dasižinojęs, surinko policijantus ir su jais atkako į Bekoi suimti plėsziką. Apstatos policijos ir kaimo gywentojų, Szamilew užsidarė bute wieno kaimieczio ir nors wisa to kaimieczio szeimyna praszė pasiduoti, jis nusprendė czia gintiesi iki nakcziai, pasitikėdamas, kad tamsoj pasiseks į kalnus pabėgti. Prasidėjo szaudynės isz abiejų pusių, kurios traukėsi iki wakarui, Szamilew likosi kelis kartus paszautas, bet ant to nežiurėjo. Pradėjo temti. Policija padegė namus, kuriuose plėszikas buwo pasislėpęs. Jis isz ugnies iszszoko per langą ir norėjo prisigriebti arklio, bet likosi teip sunkiai paszautas, ked puolė ant žemės; tąsyk jau su peiliais jį pribaigė. Trys isz policijos pusės likosi užmuszti ant wietos laike szaudynių, trys gi sunkiai paszauti, isz kurių du paskui pasimirė.

‖ Pas wieną ukinjką netoli Dombrowos, pietinėj Lenkijoj, užėjo czigonai. Ukinjkas ir jo moteris pradėjo skųstiesi, kad jiems nesiseka: tai jawai neužauga, tai wėl gywuliai stimpa ir praszė czigonų rodos. Czigonams to ir reikia. Pamatę kwailą žmogų, sumislyjo isz jo kwailumo pasinaudoti. Pasakė jie, kad wisa nelaimė paeina nuo to, kad ukinjko szwentadieninės kelinės ėsanczios užburtos; už nuėmimą burtų pareikalawo 16 rublių. Žmogus pinįgų neturėjo, todėl pasiskolino nuo kaimyno. Czigonai paėmę pinįgus, liepė užburtas kelines nuneszti ant kapinių ir ten jau užkasti; paskui žadėjo duoti žolių, kurios jau burtus isznaikys. Ukinjkas iszėjo su kelinėms ant kapinių, bet kada sugrįžo, jas užkasęs, jau czigonų ne buwo. Lauke jų dar ant rytojaus, bet kad nepasirodė, nuėjo kelines parsineszti, atkasęs wienok duobę, jau czia ir kelinių ne rado.

‖ Angliszkas elektrotechnikas, profesorius Forbes, kurisai dabar sugrįžo isz Egipto, iszdirbo planus, kaip sunaudoti pajiegą upės Niliaus wandenų puolimo ant padirbimo elektrikos teip, kaip antai Amerikoj sunaudojo Niagaros puolimo pajiegą. Forbes sako, kad Niliaus kataraktų pajiega užtenkanti ant padirbimo elektrikos dėl warymo geležinkelių, medwilnės werpinyczios, cukraus dirbtuwės ir ant užliejimo laukų (Egipte, kaip žinote, lytus labai retai puola, tankiai ir per 10 metų jo czia nemato, taigi jeigu gywentojai ne užlietu sawo laukų, nieks czia augti ne galėtu; tuom tarpu, nors czia beweik niekada ne lyja, kwiecziai atgabena 150 grudų per metus); teiposgi ta pajiega dratais bus iszwadžiota po wisas aplinkinėse iki szimtui angliszkų mylių ir tai padarymas elektrikos kasztuos mažiaus, negu ant to wartojant anglis.

‖ Miestelyj Grajewe, Lomžos gub., maskoliszki parubežiniai sargai užpuolė ant arendatoriaus žuwinjkystės, norėdami pinįgus paweržti ir sunkiai ji su kalawijais apkapojo. Ant riksmo kapojamo, pabudo jo pati, bet maskoliszki rubežiaus saugotojai puolė ir prie jos ir tą sunkiai subadė į kaklą. Paskui pabudo sunus ir atėjo tėwams į pagelbą, bet wos spėjo peržengti slenkstį, maskoliai jį perdurė teip, kad waikinas cziajau ir pasimirė. Užpuolikai paėmė 800 rubl., bet iszgirdę atwažiuojanti keliu wežimą, iszbėgo. Wieną isz užpuolikų pažino, ir tas iszdawė ir kitus sawo draugus. Arendatorius ir jo moteris teip sunkiai sužeisti, kad turbut jie turės mirti. Gerus mat tarnus ir rubežiaus saugotojus turi maskoliszkas caras! Teisybę sakant ir wisi jo urėdnjkai ne ką geresni.

‖ Antrą maskolių Welykų dieną, 4 wal. isz ryto, kaime Slobodskoje, Nižnenowgorodo gub. užgimė gaisras; pirmiausiai užsidegė namai wieno ukinjko widuryj kaimo. Gywentojai buwo susirinkę ant pasilinksminimų, kokius maskoliai parengia per Welykas, todėl namieje ne buwo nė kam ugnį gesinti, nė neszioti žmonių gėrybės isz deganczių triobų; daugelis ukinjkų, wėliaus subėgusių prie gaisro, nespėjo nė sawo gywulių iszwaryti, kurie ir sudegė twartuose. Su wisu iszdegė czia 50 ukių su wisoms trioboms; ugnyje pražuwo ir wiena ukinjkė.

‖ Iki sziol sužeidimus szirdies laikė už neatbutinai mirtinus ir paprastai sužeisti į szirdį pasimirdawo, kadangi gydytojai ne dryso griebtiesi reikalingos operacijos ant apstabdymo kraujo. Daktaras Rohn isz Frankforto wienok dabar iszgelbėjo wieną waikiną, kuriam prieszas su peiliu perdurė szirdį. Daktaras perpjowė krutinę, atidengė szirdį, užsiuwo žaizdą ir ją atsakancziai apriszo. Kraujo tekėjimas apsistojo ir ligonis iszgijo; daktaras Rohn atsigabeno jį dabar ant chirurgų kongreso į Berlyną.

‖ Ant salos Kubos, netoli Alta, prowinc. Santa Clara, nuo bėganczio taworinio geležinkelio trukio nusikabino keturi paskutiniai wagonai. Kelias czia bėgo ant kalno, taigi nusikabinę wagonai su neiszpasakytu greitumu pradėjo ristiesi žemyn: tuom tarpu rėlems bėgo pasažierinis trukis, su kuriuom ir susimuszė besiritanti wagonai. Maszinista trukio ir penki pasažieriai likosi užmuszti; sunkiai sužeistų pasažierių yra 27.

‖ Padėjimas ateiwių norinczių apsigywenti Siberijoj labai sunkus. Czelabinske (pradinė stacija Siberijos geležinkelio) susirinko jų daug, bet naturi kur prisiglausti; nakwoja szeimynos su waikais ant lauko. Kowo mėnesyj atkako czia 3000 ateiwių, bet isz to skaitliaus 2000 grįžina atgal, kadangi jie neturi reikalingų rasztų. Argi jau waldžios negalėjo jų isz wietos neiszleisti, kodėl laukė, kol tie nelaimingi atkako į Siberiją?

‖ Nižnenowgorode, rytinėj Maskolijoj, wagiliai iszpjowę medinę sieną, įsiweržė į banką, isz kurio iszneszė skrynią su 45,000 rublių. Kaipo ženklą sawo atsilankymo, paliko jie porą zomczinių pirsztinaiczių, tuszczius nuo degtinės buteliu, likuczius užkandžio ir popierosų dežutę. Wagiliai į banką prisigriebė nuo szale ėsanczių pardawinyczių, į kurias įsigriebė iszmuszę skyles sienoj.

‖ Bremene, už skolą buwo į sudą apskųstas tepliorius Blass. Sudžia Arnold iszdawė nusprendimą ant ne naudos Blasso, už ką tas teip įpyko, kad iszsitraukė isz kiszeniaus rewolwerį ir paleido sudžiai szuwį tiesiog į kaktą. Kada sudžia puolė ant grindų, Blass, pasinaudodams isz sumiszimo, stengėsi isz sudo pabėgti, bet likosi sulaikytas.

‡ Pietinėj Australijoj buwo gana smarkus žemės drebėjimai. Per tris dienas atsitiko 90 sykių žemės drebėjimai. Mieste Kingston daugelis triobų suskilo; gywentojai iszsikraustė isz sawo gywenimų ir buwa dabar ant lauko, bijosi grįzti į sawo namus, kolaik su wisu nepasiliaus tie žemės drebėjimai.

‖ Isz Pietinės Italijos raszo, kad isz ugnakalnio Wezuwijaus, netoli Napolės, pradėjo weržtiesi ugninis skystimas, kurisai teka nuo kalno į apaczią. Apaczios gywentojai apleido sawo namus ir iszbėgiojo isz baimės, idant tas skystimas jų ne užlietu.

‖ Mieste Sumuose statė didelius murinius namus ir jie jau beweik buwo gatawi; apatiniuose gywenimuose statė kakalius (peczius). Kaip tik iszėmė ramszczius nuo lnbų, wisi namai su griuwo ir tai ant dirbanczių darbinjkų; 5 isz jų likosi ant wietos užmuszti.

‖ Jerozolimoj rengia dabar elektriszkas sztritkarių linijas; isz Jerozolimos bus teiposgi nutiestas elektriszkas geležinkelis per Betlehem ir Hebron, prie Mirties jurių. Wisoj Palestinoj iki sziol niekur dar elektriszkų geležinkelių ne buwo.

‖ Mieste Baku nuo kelių dienų dega kerosino fontanai, isz wiso szesziuose szuliniuose. Wienas isz deganczių fontanų, Beikate, duodawo ant dienos 1 milijoną pudų kerosino. Užsidegė ir kerosino ažeras Zybalowo. Ugnis matyt ant 50 wiorstų į wisus krasztus.

‡ Indijose, Bengaliaus pakrantėse, smarkus taifunas, su trioboms ir su gywuliais, nuneszė wisą kaimą. Prie to 13 žmonių nustojo gywasties.

‡ Ant Baltiszko geležinkelio susimuszė du trukiai; wiename weže kareiwius. Du oficierai ir 84 paprasti kareiwiai likosi užmuszti; 93 gi yrá sunkiai sužeisti.

‖ Mieste Dorohobuž, Smolensko gub. siautė smarkus gaisras. Ugnis su wisu isznaikino 70 namų, dwi bažnyczias ir miesto namus.

‖ Pietinėj Amerikoj, republikos Peru prowincijoj Cavabaya, surado naujus aukso plotus, kur žemė labai didelį duoda aukso nuoszimtį.

‖ Netoli Geroldstein, ant Reino, Prusuose, iszszoko isz rėlių geležinkelio trukis, kuriuom važiawo į Mecą 1000 rezerwos kareiwių. 28 žmonės likosi užmuszti.

Kiekwienas teip sako:

CASCARETS CANDY CATHARTIC yra tai stebuklingiausios gydyklos szio amžiaus iszradimuose, turi gardu smoka, gydo lagadnei ir tikrai inkstus, kepenis, pilwą ir czystyja wisą sistemą, praszalina perszalimą, gydo galwos skaudėjimą, drugy ir užkietėjimą widuriu.

Pirk dėžutę C. C. C. sziądien, 10, 25, 50 centu. Randasi wisose aptiekose ir iszgydymą gwarantuoja.

Gromatos ant paczto.

1001 Adrepz K.	1095 Jurlek Martins
1003 Antoni Ki-wicz	1118 Laton John
1015 Bialk Anton	1133 Meliea Frank
1020 Borkin Br.	1135 Mitarginski Juzef
1032 Bando Benedikt	1136 Mineika Alex.
1042 Doys Wojciak	1151 Palanka Kazi
1043 Doboreinski St.	1154 Petrowicza Jan
1044 Drabiewska Mis.	1162 Rekowsky Adam
1045 Dybata Jacob	1169 Rodzak Jacob
1053 Fendius Fritz	1195 Segiga Anna
1057 Frinciskowicz S.	1203 Stnola Jozef
1073 Gruca Jan	1214 Surlyk Jozef
1074 Gugliémovic Nick	1236 Wojner August
1091 Junowski Konstans	1241 Zinndy Franciska

GEOGRAFIJA
ARBA
MOKSLAS APIE ŽEME.
I DALIS.

Pagal prof. Archibaldą Geikie ir kitus.

Vanduo nuo lytaus, arba nuo sutirpusio sniego, prisigriebęs į žemę arba į uolų viduri ten neapsistoja. Jeigu iszkasite gilią duobę, tai pamatysite, kad vanduo ėsantis terp žemės dalėlių pradės varvėti nuo duobės szonų ir rinksis ant jos dugno. Jeigu jį iszsemsite, tai pamatysite, kad po valandai vėl ant dugno susirinks, taigi kad nuo szonų privarvėjo vėl daugiaus. Tas jums rodo, kad vanduo stengiasi susirinkti ten, kur randą liuosą kelią.

Uolos, kurios apart to, kad yra skylėtos daugelyje vietų, kaip antai pieskinis akmuo, turi dar plyszius. Kaip kada tie plysziai labai siaurucziai, panaszus į tuos, kokius matome perskilusiuose languose, bet buva ir platus, kaipi urvai arba tuneliai. Tuos plyszius uolose sunaudoja vanduo, per juos prasimusza ir daro sau kelią. Taigi uola, nors kieta ir tirszta teip, kad per ją vanduo ne gal pereiti, bet kad ji turi plyszius, daug vandens per tuos plyszius ir persigriebia. Kalkių akmuo, paveikslan, yra labai kietas, per jį labai mažai vandens gal pereiti, bet kad ir jame buva plysziai, tai per tuos plyszius ir kaip kada persigriebia daug vandens.

Ant augsztų kalnų, kur žemės neapdirba, ji daugelyj vietų yra drėgna, buva czia tankiai net purvynai, nors lytaus ir nuo seniai ne buvo. Kas žingeidziausia, nežiurint ant karsztos ir sausos vasaros, visada yra vanduo. Isz kur jis czia galėjo atsirasti? Auszku, kad ne isz atmosferos, nes tąsyk žemė ir aplinkui turėtų but drėgna ir teiposgi vandens prisisunkusi. Vanduo tas paeina isz apaczios, o ne isz virszaus. Sunkiasi jis isz žemės ir todėl czia visada szlapia. Kitur vėl vanduo nesisunkia isz žemės, bet tveria kaipo mažas grabutes; prisižiurėję tokioms grabutėms, jus persitikrysite, kad jos teka isz po žemės, kaipo szaltiniai.

Szaltiniai todėl gražina antpavirsziaus vandenį, koksai įsigėrė į žemę po smarkių lytų. Norite gal žinoti, kodėl tas vanduo vėl veržiasi prie žemės pavirsziaus, kokios pojiegos jį prie to priverczia?

Du czia paduoti paveikslėliai parodo uolų eiles, kokias patinkate besikasdami giliai į žemę. Uuolos tos, kaip matote, eina plonoms eilėms viena ant kitos. Daleiskime

Paveikslelis 10. Pradžia szaltinio.

kad *b* yra uolų eiles neperleidžianczios vandens, paveikslan, molio, *a* gi eilė reiszkia uolą skylėtą, paveikslan, pieską. Lytus nupuolęs ant žemės, perbėgęs per virszutines eiles, liks sulaikytas eilėmis apatinių uolų neperleidžianczių vandens ir arba czia apsistos, arba nuplauks iszilgai tos eilės ne perleidžianczios vandens. Jeigu apaczia klonies bus žemiaus pavirsziaus tekanczio perleidžiamose eilėse vandens, tai vanduo sunksis isz jos krasztų, arba musz į virszų, kaip tai ant paveikslėlio rodo *c*, per plyszius uolos.

Paveikslelis 11.

Kasant žemę matome, kad neperleidzianczios vandens eilės turi plyszius ir kaipi gyslas. Toms gysloms ir renkasi isz visų krasztų vanduo į didžiausią, kuria vėl prisigriebia žemės pavirsziaus. Vanduo tekės po visas gyslas, kokias ant savo kelio patiks; tokias gi gyslas ras visur, kadangi, kaip jau paminėjome, uolose yra plysziai ir kanalai.

Paveikslelis 12. Vandens kelias po žeme.

Gal atsitikti, kad dalis įsigėrusio į žemę vandens teka žemiaus klonies pavirsziaus, o kaip kada net žemiaus jurių pavirsziaus. Ir tąsyk vienok, nors vanduo tekėtu ant kelių mylių giliai po žeme, turi jis ant galo iszeiti vėl ant žemės pavirsziaus. Idant tą suprasti, temykite nupuolusį ant žemės ir į ją įsisunkusį vandens laszą. Laszas toksai, nupuolęs su lytumi, įsisunkia į žemę, ten susilieja su ėsanczіu jau gysloje vandeniu arba su tekanczіu platesniame kanale per uolų skyles. Tuom keliu vandens laszas nusileidžia ant kelių tukstanczių pėdų giliai, pakol ant galo nepasiekia su visu neperleidžianczios uolos. Toj kelionėj paskui tą laszą sekė ir kiti įsigėrę laszai, kurie teiposgi tekėjo prie tos neperleidžianczios vandens apatinės uolos eilės. Visi tie laszai, susijungę į kruvą, sutvėrė kaipi rezervoarą, kurio pavirszių spaudė nauji ateinanti laszai. Negalėdamas nusileisti dar giliaus, vanduo turėjo jieszkoti sau kitokio kelio. Spaudimas tekanczio nuo virszaus vandens, iszstumia susirinkusį apaczioj į plyszius ėsanczius isz krasztų ir tokiu budu jis tais plysziais iszsiveržia vėl ant žemės pavirsziaus paveiksle szaltinių.

Tokiu budu, daugelis besiveržianczių isz žemės szaltinių pertikrina, kad vandenų tekėjimai buva teip ant žemės pavirsziaus, kaip ir jos viduriuose. Apie teisingumą to, ką apie tekėjimą vandenų žemės gilumose kalbėjome, galite persitikrinti ir isz žmonių iszkastų olų. Olos tos yra tai szuliniai, kuriais ir veržiasi vanduo susirinkęs žemės gilumose. Kastynės, duobės prisipildo besisunkianczіu isz krasztų vandeniu teip, kad reikia jį praszalinti. Tekėjimas vienok vandens po žeme atsibuna teip smarkiai, kad sunku ji, paveikslan, isz kastynių praszalinti, o kaip kada ir su visu negalima.

Wandens darbas po žeme.

Czyszczіausias vanduo rodosi mums tas, kurisai teka isz szaltinio. Vanduo chemiszkai czystas turi susidėti isz oxygeno ir hydrogeno, be kitokių primaiszymų. Bet szaltinių vanduo, nors jis iszrodytu czyszczіausiu, turi dar ir kitokius sudėtinius. Jeigu paimsite chemiszkai czystą vandenį, tai jį virindami galite visą paversti į garą teip, kad nieks ant dugno neliks. Vanduo puolantis isz debesų paima isz oro teiposgi visokias medegas, kurios jį suterszia, bet nežiurint ant to mažo suterszimo, jis gal but laikomas už visai czystą. Jeigu jus szaltinių vandenį paversite į garą, tai po jo iszgaravimui pasilieka ant dugno kaipi dumblai. Taigi pasirodo, kad nors szaltinių vanduo iszrodo czyszczіausias, bet jis ne czystas, kadangi po iszgaravimui palieka dumblą, kurio, rodosi, vandenyj ne buvo.

Jeigu todėl puolantis su lytum vanduo buva beveik czystas, įsisunkęs į žemę atlieka savo požeminę kelionę ir vėl kaipo szaltiniai iszteka ant pavirsziaus, kurių vandens turi daugiaus ar mažiaus svetimų sudėtinių, tai tie sudėtiniai turi paeiti nuo uolų, per kurias vanduo turėjo persigriebti. Tų svetimų prisimaiszymų vandenyj mes negalime matyti, nes jie su vandeniu chemiszkai susijungę. Padėkite szmotelį cukraus ant bliudelio ir užliekite ant jo vandens, tai pamatysite, kad cukrus vandenyj sutirps ir prapuls. Cukrus chemiszkai susijungė su vandeniu. Ne galite to pasileidusio vandenyj cukraus matyti, bet kad jis czia yra, rodo tas, kad vanduo nu jo pasidarė saldus.

Vanduo perbėgdamas per uolas arba per žemės eiles sutarpina dalį medegų, isz kurių pasidarusios uolos ir sutirpusią medegą isznesza ant pavirsziaus. Gal ant to atsakysite, kad cukrus arba druska lengvai tirpsta vandenyj, kietos gi uolos su visu ne tirpsta; kaipgi todėl uolos dalys galėjo atsirasti szaltinių vandenyse?

Žinote gal, kad vienu isz svarbiausių sudėtinių atmosferos oro yra anglerugsztis, paeinanti nuo augmenų ir gyvuolių, į kuriuos ji vėl grįžta. Lytaus vanduo, puldamas ant žemės, turi porbėgti per orą ir paima su savim mažą te gazo dalelę. Bet kad ore yra anglerugsztis, dulkės, suodžiai, vodingi sveikatai smulkus, neužmatomi liuosomis akimis organizmai, ligas gimdanczios bakterijos ir kitoki daiktai, taigi puldamas lytus paima ir tas medegas ir tokiu budu iszvalo trupųtį orą, daro jį sveikesniu negu buvo priesz lytų. Jeigu gyvenate mieste, galite apie tai pats persitikrinti, Paimkite ant gerai iszmazgoto balto bliudelio trupųtį puolanczio lytaus vandens ir duokite jam iszgaruoti, arba virinkite jį teip, idant garas pereitu per stiklinę lentutę. Lentutė ta nuo garo susitersz; per gerai padidinantį stiklą žiurėdami pamatysite, kad ant jos užsilaikė dalelės dulkių, suodžių, o gal ir krisztolėliai druskos ir kitokių medegų.

Bet lytus paima visokias dulkes ne tik isz oro, daug visokių medegų paima prisigriebęs jau žemės pavirsziaus. Jeigu paimsite žemės grumstą, pamatysite, kad jame yra puvanczios szaknelės ir augmenų dalelės. Yra jame mažiaus ar daugiaus organiszkų medegų, arba visokių gyvuolių dalelės, o su joms anglerugsztis ir kitoki daiktai. Jeigu žemės szmotelį padėsite ant įkaitytos geležinės blėtos, sudeginsite organiszkas medegas esanczias žemėj, iszkils į orą anglerugsztis ir per tą atsiskyrimą ir parva žemės persikeis.

Turintis daug anglerugszties, paimtos isz oro, o daugiaus dar tos paczios ir kitokių rugszczių paeinanczių nuo puvanczių medegų, kurias paima isz žemės, lytaus vanduo gal įsiėsti į kietą uolą ir dalį jos sutarpinti, o czystas vanduoto padaryti ne gal.

Vanduo, kuriame bus rugsztys, matomai, turi įtekmę ir ant kiecziausių uolų. Sutarpina jis dalį jas tverianczių medegų ir nesza su savim. Toksai vanduo, puldamas ant kreidinės arba ant kalkinės uolos, beveik su visu jas sutarpina, bet iszrodo czystas ir permatomas. Vietose, kur yra daug kalkinių arba kreidinių uolų, vanduo jose iszgriaužia kelią; tokiose vietose szaltiniuose teka visada *kietas* vanduo, taigi jame buvo sutirpusios mineraliszkos medegos; lytinis gi vanduo, arba tekantis isz szaltinių, kurių vunduo ne turi mineraliszkų dalių vadinasi *minksztu*.

Tulos medegos, sutirpusios vandenyj, yra labai naudingos augmenims ir gyvuliams. Kalkės, druska, ir geležis, paveikslan, yra labai reikalingos. Kalkės suteikia medegą ant pasidarymo ir drutinimosi kaulų žmonių ir gyvuolių, geležis gi reikalinga kraujui. Didesnę dalį tų medegų mes paimame su visokiais valgiais, bet ir szaltinių vanduo, kuriame yra tos medegos sutirpusios, geresnis yra ant gėrymo ir ant virime negu minksztas lytinis vanduo, kuriame tų medegų nėra.

Kiekvienas szaltinis isznesza ant žemės pavirsziaus visokias medegas, taigi uolos daleles sutirpusias vandenyj ir kadangi tą daro nuolatai, tai tų iszneszтų dalių turi susirinkti labai daug. Galite todėl numanyti, kiek tai po žeme turi but tunelių, kanalų, urvų, per kuriuos szaltinių vandens teka: kadangi vanduo po žeme teka be apsistojimo, nuolatai mazgoja ir graužia uolas, per kurias plaukia, taigi platina nuolatai plyszius, paverczia juos į placzius kanalus, tuos gi į urvus. Tokiu budu daugelyj žemės vietą tekanti szaltinių vandens iszgraužė dideles olas, augszczio kelių sieksnių, o ilgio ant kelių ir keliolikos viorstų. Kaip kada tokių uolų virszus ne gal užsilaikyti, griuva ir padaro didelius, gilius urvus; upės tekanczios tokiose požeminėse olose teka jose nematomos nuo pavirsziaus labai toli, pakol ne iszplaukia vėl ant žemės pavirsziaus.

Paveikslelis 13. Urvas wandens padirbtas

Trupėjimas žemės pavirsziaus.

Jeigu kokia nors akmeninė trioba stovi ilgai, peveikslan, kelis szimtus metų, tai sienos darosi sziurkszczios, nelygios. Akmenyj darosi skylutės ir visokio pavidalo grabutės; visoki iszpjauti paveikslėliai per ilgą laiką teip pagenda, kad net nežinia ką gal reikszti toki iszkalti, arba ir isz medžio iszpjaustyti paveikslai. Tą galima visur matyti labai senose triobose.

Ant kapinių matome, kad juo ant kapo pastatytas akmuo arba kryžius yra senesnis, juo jis labiaus sugedęs. Paraszai ant murmulinių lentų, nors jie ir nelabai seniai iszkalti, bet jeigu stovi ant oro, ne po uždanga, teip buva pagedę, kad negalima perskaityti ne pravardės pasimirusio.

Tokį uolų trupėjimą nuolatai matote. Bet ar kada pamislyjote, nuo ko tas paeina? Kokia pajiega naikina akmenį ir kas isz to iszeina?

(Toliaus bus)

Lenkai ir kiti gaiwalai.

Iszeinantis Lwowe lenkiszkas laikrasztis, "Przegląd Wszechpolski", patalpino straipsnį apie tiesas ne lenkų. Rods tas pats "Przegląd Wszechpolski" ne kartą garsino pasididžiuodamas, kad lenkai niekada nespaudė Lenkijoj ne lenkiszkų gaiwalų, bet užtatai, kaip seniaus raszė apie Lietuwą, kad joje, jeigu kada nors įgytu ji neprigulmystę, lenkiszka kalba turėtu but oficijaliszka, teip dabar užgina tautiszkas tiesas Galicijos rusinams. Laikrasztis sako, kad lenkai priwalo kariauti už sawo kalbą, reikalauti lenkiszkų mokslainių ir lenkiszkos kalbos urėduose wisur, kur tik lenkai gywena, bet rusinai to reikalauti neturi tiesos, prieszingai, laikrasztis sako, kad rusinai per daug turi tautiszkų tiesų, per daug mokslainėse mokina rusiniszkos kalbos. Lenkai turi tiesą, sako laikrasztis, reikalauti lenkiszkų mokslainių todėl, kad juos ne gal užganėdinti nė wokiszka, nė maskoliszka, rusinams gi naudinga lenkiszka kalba, todėl reikia juos wersti prie jos mokinimosi, kadangi jų literatura daug menkesni už lenkiszką. Mums rodosi, kad lygiai teip stowi rusiniszka literatura prie lenkiszkos, kaip lenkiszka prie wokiszkos, todėl, prisilaikant to paties principo, kokį platina "Przegląd Wszechpolski", wokiecziai turi tiesą wersti lenkus prie sawo kalbos, juos wokiecziuoti. Maskoliai teiposgi jau lenkus pralenkė, ant moksliszkos dirwos pralenkė juos net czechai, taigi iszpultu, kad lenkai su wisu neturi tiesos kariauti už sawo kalbą. Jeigu pažiurėsime į lenkiszką literaturą szio amžiaus, tai pamatysime, kad tie, kurie augszcziausiai ją pakėlė, ne buwo czysto kraujo lenkais; jeigu jie griebėsi raszymo lenkiszkoj kalboj tai todėl, kad kalbos tų tautiszkų gaiwalų, isz kurių paėjo tie raszėjai, likosi lenkų pamintos, paniekintos. Kurgi apsireiszkia ta augszta lenkiszka ciwilizacija? Ateiwiai atkakę isz lenkų waldomos Galicijos į Amerika didžiausią duoda nuoszimtį nemokanczių skaityti ir raszyti; czia Amerikoj, nors sawo wientauczių lenkiszki laikraszcziai skaito apie 2 milijonu suwirszum, lenkai nė tokios neturi įtekmės, kiek deszimta to skaitliaus dalis czechų. Wieton sapnuoti apie lenkinimą ne lenkiszkų gaiwalų, apie lenkiszką supremaciją, lenkiszki raszėjai geriaus padarytų rupindamiesi apie kulturiszką pakėlymą sawo kaimieczių, kurie sziądien dar žemiaus stowi už lietuwius arba už rusinus. Tautų buwis nesiremia ant mažo skaitliaus literatų, bet ant milijonų žmonių; jeigu tie nepakils, jeigu tuos wargins kaip wargino lenkiszka bajorija, tas mažas skaitlius raszėjų, giesminjkų, muzikų, tepliorių nepakels lenkų wardo. Nė Reszkai, nė Padarewski, nė Kontski, juk Amerikoj nepakėlė lenkų wardo, kurie czia wisų gaiwalų yra nekenczіami už sawo tamsumą. Ne sakome, kad lietuwių arba rusinų butų garbė geresnė, bet ir tą mes isz dalies kalti ėsame lenkams. Tuli lenkiszkų laikraszczių raszėjai kaltina lietuwius arba rusinus už jų ne prilankumą lenkams, už ardymą unijos, bet tą uniją labiaus užmus ardo pats lenkai, tuli jų raszėjai, besistengdami wisiems primesti lenkystę, lenkų supremaciją. Kur tik jie atwirai kalba, pasirodo, kad jie doriszkai už maskolius ne stowi augszcziaus; tuom wien nuo tų skiriasi, kad spausti kitų, teip kaip norėtu, neturi galės.

Lietuwiszkas Piknikas

Draugystės Sz. Juozapo isz Melrose Park, Ill. bus Nedelioj, 30 Gegužio, 1897. darže Gaden, kertė Madison st. ir Desplaines ave. Harlem, Ill. Prasidės 10 walandą ryto, ir trauksis iki 8 wal. wakaro. Įženga ant pikniko tik 25c. Harlem yra tai priemiestis Chicagos, apie 10 mylių į wakarus, prie pat Madison ul. Isz wisų pusių miesto galima į ten dawažiuoti sztritkariu tik už 10c. Tegul ima sztritkarius Madison ul. o dawažiuos net į wietą. Ant pikniko grajis puiki muzika ir bus kitos gražios zabowos: deltogi szirdingai užpraszome wisus lietuwius ir lietuwaites atsilankyti. Su guodone

Komitetas Dr-tes Sz. Juozapo.

Ne rukyk tabako ir nespjaudyk, nes tai trumpina tawo amžį.

Jeigu nori atsiprataytt nuo tabako ant wisados ir pastoti šweiku, twirtu ir sylingu, imk gydyklas wadinamas NO-TO-BAC, kuris perdirba silpnus žmonis in twirtus. Daugelis, kurie pamegino szias gydyklas, in deszimts dienu jau swere deszimts swaru wirszaus. Apie 400,000 žmonių tapo iszgydytais. Pirk NO-TO-BAC nuo sawo aptiekoriaus, su gwarancija, už 50c. arba už $1,00 Apraszymus ir prabas gausi dykai. Paraszyk. in: Sterling Remedy Co., Chicago, arba New York.

Wietines Žinios.

—o—

— 1 d. Gegužio prapuolė moteris Chicagos didžturczio, Adolfo Luetger, gywenanczio po nr. 1561 ant N. Hermitage ul., kurisai turėjo didžiausią Amerikoj deszrų dirbtuwę. Wyras nesirupino apie prapuolusią sawo paczią. 7 d. Gegužio atwažiawo brolis prapuolusios moteriszkės; terp szwogerių užgimė barnys ir tik po tam Luetger praneszė į policiją apie prapuolimą moteries. Policija pradėjo jieszkoti ir susekė pedsaką, Luetger likosi suaresztuotas. Dabar policija skundžia, kad jis pats užsmaugė sawo paczią, paskui kuną įmetė į wieną isz katilų dirbtuwėj ir isz jos padirbo: isz mėsos deszras, isz kaulų gi extraktą. Policija katile rado dar žiedą, spilkas ir likuczius kaulų. Turbut ne labai gardžios buwo tos deszros. Žmonės pasakoja, kad Luetger nunuodino ir pirmą sawo paczią.

— Lenkelis, Pranciszkus Lemanowicz, budamas Waukegane, Ill. pawogė ten sawo draugui 45 dol. ir laikrodėlį ir iszwažiawo į Chicagą. Czia wienok ant geležinkelio stacijos likosi suimtas ir policijantas Doyle gawo įsakymą nugabenti wagilių atgal į Waukeganą. Susedo abudų į trukį, bet neteli stacijos Mayfair, Lemanowicz pasipraszė daleisti eiti jam į klozetą wagone. Doyle daleido ir pats atsistojo prie klozeto durų. Po walandai iszgirdo, kad Lemanowicz atsidaro langą, atidarė greitai klozeto duris, bet pamatė wagilių szokantį jau per atidarytą langą. Trukį tuojaus sustabdė. Rado Lemanowiczą gulinti ant szėnių su nulaužtoms kojoms ir rankoms. Nugabeno jį į Mayfair ir isz czia į Dunningo ligonbutį. Apsikulimai jo pasirodė mirtinais.

— Į gywenimą Marės Krasomskienės, po nr. 1427 Haman ave., apie 6 walandą wakare, įsikraustė wagilius. Namieje buwo tik wiena Krasomska. Wagilius, pamatęs wieną tik moteriszkę, drąsiai pareikalawo pinigų. Ta ne tik ne paklausė, bet szoko prie wagiliaus, sugriebė jį už gerklės ir parmuszė ant grindų. Tas wienok isz po jos iszsirito, sugriebė plaktuką ir kelis kartus sudawė su juom moteriszkei per galwą ir apswaiginęs, isz jos rankų isztruko ir pabėgo. Tuom tarpu subėgo kaimynai ir rado gulinczią ant grindų Krasomskienę; paszaukė gydytoją, kurisai ją atgaiwino. Sudawimai, nors sunkus, bet nepawojingi. Wagilius gi pabėgo.

— Lane Forest, mažuose nameliuose, gyweno du broliai dwynucziai 67 metų, Richard ir James Swantonai. Kaimynai tikėjo, kad jie turi diktai pinigų. Wakare užėjo pas juos koksai Charles Johnson ir tuojaus pareikalawo pinigų. Broliai ant to atsiliepė, kad pinigų neturi. Užtai atėjėlis pradėje senelius muszti; butu gal juos užmuszęs, bet tuom tarpu pas kaimyną kas ten užėjo ir pradėjo į duris baladoti; Johnson nusigando ir per užpakalines duris iszdumė. Swansonai sumuszti pawojingai ir gal turės mirti.

— Ant Blachawk ul., netoli Ashland ave., pereitos subatos dieną atsitiko smarki expliozija. Expliozija ta atsitiko wakare, kada Johnson degė ant ulyczios žiburius. Johnson likosi tuojaus į szalį numestas. Balsas expliozijos ir jos smarkumas buwo teip dideli, kad wisos aplinkinės triobos sudrebėjo, langai iszbarszkėjo, trotuarai įpuolė į žemę ir su juom trys waikai, bet jie paskui iszlipo ir nubėgo. Nuo ko ta expliozija atsitiko, tikrai nežinia. Ant laimės wienok užmusztų nepasirodė.

— Pieno prekėjas, H. Pankowski, važiojo pieną; pereito panedėlio dieną užwažiawus ant szėnių geležinkelio ties Wood ul. atbėgęs geležinkelio wagonas sudawė į weżimėlį, sudaužė jį, stotkus su pienu iszmėtė, Pankowski gi iszpuolė ant ulyczios ir nusilaužė porą szonkaulių. Apsikulimai jo wienok ne mirtini.

Reikalingas Dudorius.

Alga $40 ant mėnesio. Tegul atsiszaukia tik toks, kuris turi gerą balsą ir yra gerai apsipažinęs su muzika.

Rev. S. Pautienius,
Mahanoy Ave., Mahanoy City, Pa.
(29–5)

Nauja Draugystė.

Chicagoj užsidėjo nauja lietuwiszka draugystė po wardu "Lietuwos Broliai", kuri laiko sawo susirinkimus treczią nedėlią kiekwieno mėnesio, po nr. 709 Milwauke ave., kertė Noble st. ir užpraszo wisus aplinkinius prisiraszyti; įstojimas pigus.

Komitetas.

Mitingai.

Wakarinėj dalyj miesto Chicagos naujai užsidėjusi draugystė po wardų "Lietuwiszka Tautiszka Liuosybės Draugystė" turėjo jau du susirinkimu, ant kurių prisiraszė gerokas skaitlius sanarių ir iszrinko pilną administraciją isz sekanczių ukėsų: J. Petroszius—prez., P. Mauricas—vice-prez., A. Rudauskas—prot. sekr. A. Walius—fin. sekr., M. Banis—kasierium. Jau teiposgi turi iszpirkę czarterį ir surengtą konstituciją.

Ateinantį mitingą laikys Nedėlioj 23 dieną Gegužio, salėje p. M. Peczulio, 650 S. Canal ul., terp 15 ir 16tos ul., ant kurio szirdingai užpraszo wisus lietuwius ir norinczius prisiraszyti pributi. Su guodone

J. Petroszius, prez.

Chicagos Dr-tė "Teisybės Mylėtojų" laikys sawo pusmetinį mitingą, 29 Gegužio, 786 S. Ashland ave., ant kurio szirdingai užpraszo pributi wisus sanarius ir kitus lietuwius norinczius prisiraszyti.

J. K. Chmielauskas, sekr.

Nedėlioj, 23 Gegužio, 12 wal. widurdienio, salėje F Maujausko, kertė Laurel ir 33czios ul., Liet. Republ. Susiwienyjimas laikys sawo mitingą, ant kurio delegatai isz wisų lietuwiszkų Kliubų yra užpraszomi pributi.

P. J. Jonaitis, prez.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau sawo tėwo, Jono Januszo, isz Kauno rėd., Reseinių paw., Czepaczių kaimo; jau 10 metų kaip esu su juom nesimatęs. Jis pats, arba kas kitas, teiksis man duot žinią ant szio adreso:
Antanas Janusz, Norwood, Mass.
(29—5)

Wokiszkas Konsulius Chicagoj pajieszko lietuwio, Jono Kliszenczio, isz Maskolijos, kurisai 1896m. gyweno pas sawo szwogerį, Juozą Szaulį, po nr. 3350 Fisk Str. Atsiszaukti ant adreso:
The German Consul. Chicago, Ill.
801 Sehiller Bldg.

Pajieszkau sawo draugo, Ignaco Kawaliausko; jis buwo Chicagoj, dabar nežinau kur. Paeina isz Reseinių paw., Kelmės parapijos. Teiksis, kas žino apie jį, ar jis pats, priduoti man jo adresą, nes turiu dėl jo swarbią žinią.
Kazimier Wafcziulis,
924 33rd Str. Chicago, Ill.

Pajieszkau sawo brolio, Selwestro Petrausko, isz Kauno rėd., Reseinių paw., Girdiszkės parap. Jis pats, ar kas kitas, teiksis man duot žinią ant adreso szito: Joseph Petrauskis,
Box 99, Westville, Ill.

Pajieszkau sawo draugų, Kazimiero ir Stanislowo Kiesunų, abudu paeina isz Pajuodbalių kaimo, Juoszwainių parap. Kauno rėd., Teiksis atsiszaukti ant adreso szito: Kazimieras Maruozas,
Stamford, Conn.

Didelis Balius!

Boston, Mass. Dr-tė D. L. K. Witauto turės didelį balių ant naudos emigrantų namo, 31 Gegužio, 1897m., salėje Caledonia, po nr, 45 Eliot Str., Boston, Mass. Prasidės 2 walandą po pietų ir trauksis iki pusiaunaktų. Įženga wyrams $1.00, o merginoms ir moterims 50c. Wisoki gėrymai bus už dyką. Dėltogi szirdigai užpraszome wisus lietuwius ir lietuwaites atsilankyti.

Su guodone, Komitetas.

Wisokių knigų

galima gaut pas W. Kalwaitį, Tilžeje, Prusuose.
Adresuokit teip:
W. KALWAITIS,
Tilsit, Ost. Pr., Germany.

PIGIAUSIAS KROMAS
Czebatu ir Czeweryku
pas
M.W.Goodmana, 593 N. Gay St.
BALTIMORE, MD.
Per szias 30 dienu turiu iszpaduotie wisus mano wasarinius taworus, kaip tai: Czebatus Czewerykus del wyru, moteru, waiku ir kudiku. Užtai teip labai sumažinau ju prekias, kad wiska pas mane dabar gali pirkti beweik už puse prekes. Delto atkreipiu atyda wisu aplinkiniu ir pažystamu ir praszau ateit pamegyt, o persitikrysite kad teip pigiai niekur nerasite, kaip pas mene SU GUODONE
M. W. Goodman.

Wanted—An Idea Who can think of some simple thing to patent? Protect your ideas; they may bring you wealth. Write JOHN WEDDERBURN & CO., Patent Attorneys, Washington, D. C., for their $1,800 prize offer and new list of one thousand inventions wanted.

Dr. Marija Doviatt, Lietuwe.
Paeinanti isz Kauno Gubernijos.
838 W. 18th Str.
Priima ligonius adynose: nuo 9 iki 12 priesz piet ir nuo 6 wakare. Telephonas: Canal 137

Iszsiuncziame in wisus miestus ir miestelius wisos Amerikos wisokius daiktus, kaipo tai: Masziñas del siuwimo, Masziñas del drukawojimo gromatu, Siutus, Overkotus, Wargonus, Armonikas, Grajyjamas Dežules, Klarnetas, Fleitas, Basetles, Skripkas, Gitaras, Triubas, Žiuronus, Britwas, Peilius, Widelcius, Szaukstus, Striclbas, Rewolwerius, Laikrodžius, Laikrodelius, Lenciugelius, Kompasus, Žiedus, Auskarus, Abrozus ir wisokius kitus daiktus. Teipogi padidiname fotografijas, dirbdiname lukszius del laikrodeliu ir t. t. Prisiuncziame katalioga kožnam dykai. **Adresawokit teip:**
Kelpsch, Noreiko & Co.,
56 Fifth Ave., CHICAGO, ILL.

A. SILHA & CO.
551-555 Blue Island Ave.
kertė 18-tos ir Loomis ul., CHICAGO.
Užlaiko didžiausią krautuwę
DRAPANU ir APAUTUWO

Didelis sztoras pilnai užwerstas rietuwems naujausių wasarinių paltų, žiponų, kelnių, kepurių, skrybėlių, marszkinių, czeweryků, ir t. t., o prekės pigiausios kaip wisur. Prie to užlaiko wisokiu kufarėlius, dėžiutias (walizas). Parankiu yra priwažiuoti, nes streetkariai prieina isz wisų dalių miesto.

Lietuwys Kazimieras Ramanauskas, kurį czeant fotografijos matote, yra klerku toje krautuwėje ir lietuwiams, tens perkantiems, patarnauja isz szirdies. Parodo tikrus taworus ir paduoda teisingas prekias, per ką kiekwienas perkantis gali but tikru, kad gaus teisingą taworą ir nė ant wieno cento nebus apgautu.

Ben. Hatowskis.
627 S. Canal kerte Judd, Chicago, Il
Dirba, taiso ir parduoda:
LAIKRODZIUS, LAIKRODĖLIUS
Lenciugėlius, Žiedus, Spilkas, auskarus ir teip toliau.
Kas nori gali gaut puikių "Gold Fielled", 14-ko Karatų, ant 15 akmenų su tikrais Elgino w widuriais laikrodėlį nuo $17 iki $20 ant iszmokes cziu, mokėdamas tik po wieną doliery ant nedėlios.
Kas tik ko reikalaujete ateikite pas mane, pirksite wiską pigiau kaip kitur.
Ziegorela czistyimas 50c. Sprendzyna 50c. Styklas ir skazupkos 10c
Szlubinej ziedaj 56 ir 72 prabos nog $3 iki $6. Sidabrini "Elgin" ziegorej $7.00. Wyska garantawoje ant metu.

CANDY CATHARTIC Cascarets CURE CONSTIPATION
REGULATE THE LIVER
10¢ 25¢ 50¢ ALL DRUGGISTS
ABSOLUTELY GUARANTEED to cure any case of constipation. Cascarets are the Ideal Laxative, never grip or gripe, but cause easy natural results. Sample and booklet free. Ad. STERLING REMEDY CO., Chicago, Montreal, Can., or New York. 211.

CALIFORNIA WINE & LIQUOR CO.
384 Blue Island Ave., N. E. Cor. 14th Pl. Chicago.
Sziuomi praneszame wisiems sawo prietėliams ir kostumeriams, kad dabar wienatiniu musu agentu ant pardawinejimo gerymu po namus yra **Franciszkus Kriszcziunas.** Wisus orderius, kokius jam duosite, greitai iszpildysime ir už labai prieinamas prekias.
California Wine & Liquor Co.
384 Blue Island Ave., Cor. 14th Pl. (Henry St.)
M. Rubin, prez.

E. ZANIEWSKIS.

924 33rd str., Lietuwiszkas kriauczius.
Pigausia drapanų krautuwė. Parduoda wisokius drabužius kuo no pigiausiai. Teiposgi dirba ant orderio už pigesnę preke kaip wisur. Wiengenczіai, praszom atsilankyt, o persitikrysite.

Naujas Lietuwiszkas Saliunas.

Fel. Majausko
3301 Laurel
kerte 33czios ul.
Užlaikau swieżia bawarska Alu, geriausias ir seniausias Arielkas, Wyna, Likierius ir pulkiausius Cigarus.
Prie saliuno turiu puike didelia sale ant mitingu, baliu ir wesaliju.
Ateik broli pamatytie ir to wiso pabandytie.
Felixas Majauskas,
3301 Laurel st., kerte 33czios ul,
CHICAGO, ILLINOIS.

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted ul.
Nujima puikias Fotografijas, už tuzina tiktai
$2.00
An weselliu ir kitokiu reikalu nujima Fotografijas kopuik susei.

Pamegyk dėžutę CASCARETS už 10c., geriausia sutaisytoja plauczių ir wisu widuriu.

APTIEKA
— Geriause lietuwiszkai-lenkiszka Aptieka Juozo Leszczynsko, po nr. 3315 Laurel st., kuri užlaiko geriausias gydyklas czionykszczias ir isz Europos ir teisingiausei iszpildo receptus, o prekes pigesnes kaip kitur. Aptiekoje randasi kasdien no adynos 11 ryto iki 2 po pietu D-ras M. F. Božyncz, o D-ras M. P. Kosakauskas randasi Czetwergais ir Nedelioms no 10 iki 12 adyn. widurdienio ir daktaras W. Statkewiczius randasi kožname laike. Ant pareikalawimo gali paszauktie in aptieka per telefona kiekwiena daktara, koky kas nori ir kožnoje walandoje. Teipogi ant pareikalawimo iszsiunczeme ywairias gydiklas wisur, atsakome laiszkus ywairiose kalbose ir gydome lygas per laiszkus.
Telefonas Yard 709

P.F. Bradchulis,
Notary Public & Claim Adjuster.
Iždirbu wisokius dokumentus ir kaip mokinantis ant adwokato užsiimu wisokiomis prowomis, ypacz priesz kompanijas už sužeidimus. Teipgi kolektawoju skolas už burda ir algas ir duodu roda kiekwiename atsitikime. Wiengenczei turedami koky reikala szaukites pas sawo wiengenty.
F. P. Bradchulis,
630 So. Canal St., CHICAGO, ILL.

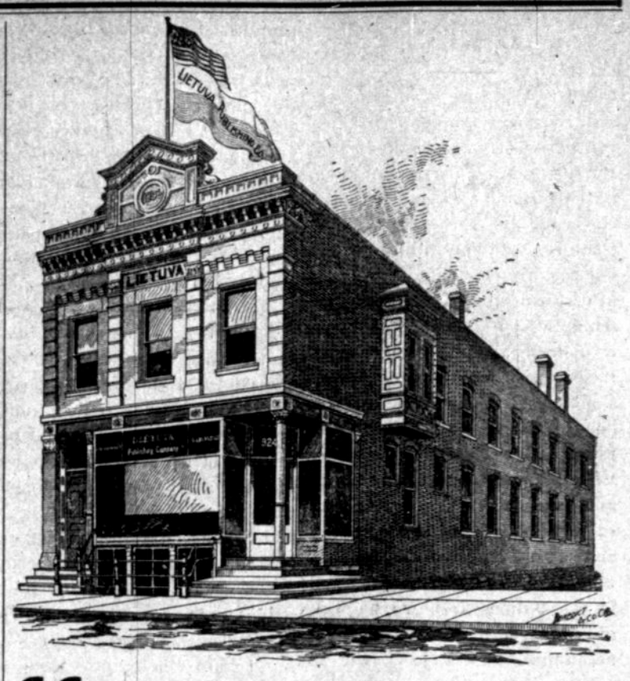

"LIETUVA"
Nedelinis Laikrasztis
Iszeina Chicagoje kas subata ir paduoda žmonėms
SWARBIAUSIAS IR TEISINGIAUSIAS ŽINIAS isz Amerikos, Lietuwos ir wiso paswieczio.

"Lietuva" kasztuoja ant metų tik $2. Kas abu doliarus užsimoka isz wirszaus, gauna puikę knigelę, wertės 50c., dowanų. Kas užsimoka $1, gauna knigelę už 25c. Knigelę gali sau iszsirinkt isz musų kataliogo kas kokią nori, kad tik nebrangesnę per 50c. o prisiųsime dykai.

"Lietuva" yra labjausiai iszsiplatinus po wisa Amerika, deltogi biznieriams geriausiai užsimoka joje apsigarsinti.

"Lietuvos" spaustuwė spausdina visokias knigas, konstitucijas ir wisus kitus drukus: lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai. Darba padaro gražiai, greitai ir pigiai, nes sawo locname name turi kuopuikiausiai įrengta wisą spaustuwę.

"Lietuvos" Redakcija parduoda szifkortes ant geriausių laiwų, siunczia pinigus į Lietuwą ir wisas dalis swieto. Pinigai per mus iszsiųsti greicziausiai suwaikszczioja kaip isz wisų kitų agentų. Mes teipgi parduodame lotus ir namus aplink lietuwiszką bažnyczią ir atliekame wisokius lietuwių reikalus gerai, greitai ir teisingai.

Raszant į mus su bent kokiu reikalu, arba pinigus prisiuncziant, wisada uždėkite szitokį adresą:

A. Olszewskis,
924 33rd Street. CHICAGO, ILL.

Pinigus siųskite registruotose gromatose arba per "money order", tai niekada ne prażus. Iszpirkę "money order" nelaikykite jį kiszeniuje, bet tuojaus prisiųskite mums: siunczіant "money orderį", gromatą registruoti nereikia, prisiuskite prastoje gromatoje, nes ant jo nieks, be mus, pinigų isz paczto neiszims.

Ofisas "Lietuvos" esti kasdien atidarytas nuo 7tos walandos ryto iki 9 wakaro, o nedėliomis nuo 12tos widurdienio iki 6 wakaro. Chicagiecziai turinti kokius reikalus, teiksis atsilankyti minėtose walandose.

"GARSAS"
AMERIKOS LIETUWIŲ,
yra pigiausias nedelinis laikrasztis.
Iszeina Szenadorije kas subata, kasztuoja tik wiena dolery ir 20 ct. ant metu,
60 centu už pusmety,
TALPINA puikias istorijas ir apraszymus isz lietuwių gywenimo; teipgi žinias isz Lietuwos ir wiso swieto; Garse daugiausiai galima rasti žinių isz Amerikos apie darbus.

Jei nori žinoti kas swiete darosi; jei nori pasiskaityti puikių istorijų, jei nori dasižinoti apie darbus kituose miestuose—parsikwiesk "Garsą". Prisiųsk sawo adresą, tai gausi porą numerių ant pažiuros už dyką.

Mus Adresas "Garsas" Publishing Co.
SHENANDOAH, PA

W. SZYMANSKI
624 Blue Island Ave:
užlaikau didžiausia
Krautuwia Meblių,
kaipo tai;
Stalų, Sėpų, Lowų, Peczių, Lempų, Diwanų ir t.t. o parduodu wiską pigiau kaip wisi kiti sztorai. Teipogi parduodu ir ant mėnesinių arba nedėlinių iszmokesczių. Pamėginkit pas manę, o pamatysite, kad daug geriau ir pigiau pirksite wiską, nė kaip kur pas kokius žydus.

N.L. PIOTROWSKI,
Adwokatas augsztesniu sudu ir Notary Public.
Ofisas: 4 La Salle St., Ruimas 620. Gywenimas: 112 W. Division St.
Atlieka prowas wisuose suduose, iszdirba wisokias popieras — dokumentus; o labjausei užsiima prowomis už sužeidima ir užmuszima geležinkeliu, fabrikuose ir t.t. Kiekwienas turintis koki reikala, tegul pirmiausei pas jy rodos pasiklause.
Gali susiszneket lenkiszkai.